

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری:

نام آزمون: اقتصاد دهم رشته انسانی

تاریخ آزمون:

۱ چنانچه اصل مزیت نسبی و مطلق رعایت نشود چه پیامدهایی خواهد داشت؟

۲ کدام یک از دو مورد را انتخاب می‌کنید؟

الف) اگر مزیت نسبی در یک کشوری در تولید پوشاک و غذا ۲۰ به ۱۰ باشد، به این معناست که:

الف) باید در صنعت پوشاک متمرکز شود و غذای مورد نیاز خود را از کشور دیگری دریافت کند.
ب) باید در صنعت غذا متمرکز شود و پوشاک مورد نیاز خود را با قیمت گران‌تری تولید کند.

ب) «با فرض این که کشور الف و ب به یک اندازه نیروی کار، سرمایه و دانش فنی دارند دو کالای اتومبیل و قهوه را با قیمت‌های یکسان تولید می‌کنند اما کشور الف اتومبیل را ۷۰ واحد و کشور ب ۳۰ واحد تولید می‌کند همچنین کشور الف قهوه را ۴۵ واحد و کشور ب ۵۵ واحد تولید می‌کند» با توجه به متن بالا کدام عبارت درست است؟

الف) کشور ب در تولید اتومبیل مزیت نسبی دارد.

ب) کشور الف نباید قهوه تولید کند.

پ) کدام عبارت بیانگر «مزیت نسبی» است؟

الف) هر منطقه یا کشور باید کالایی را تولید کند که هزینه‌های تولید آن در مقایسه با سایر کالاهای تولیدی خود کمتر باشد.

ب) هر منطقه یا کشور باید کالایی را تولید کند که هزینه‌های تولید آن در مقایسه با سایر کشورها کمتر باشد.

۳) با توجه به اطلاعات ارائه‌شده در جدول زیر سود یک بنگاه اقتصادی با چهار کارمند و تولید سالیانه ۱۵۰۰ دستگاه به ارزش هر یک ۶۰۰,۰۰۰ ریال کدام است؟

۱. اجاره ماهیانه معادل	۸,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۲. حقوق متوسط ماهیانه هر فرد معادل	۴۰۰,۰۰۰ ریال
۳. خرید مواد اولیه مورد نیاز سالیانه به ارزش	۸,۹۰۰,۰۰۰ ریال
۴. هزینه استهلاک	معادل ۲۰ درصد حقوق سالیانه کارمندان

۴) پیامدهای تورم برای مردم و جامعه چگونه است؟

۵) صادرات کالاها برای تولیدکنندگان چه فوایدی دارد؟

۶) در کشور A سهم دهک اول ۵ درصد از درآمد ملی، سهم دهک سوم ۷ درصد از درآمد ملی و سهم دهک دهم ۲۰ درصد از درآمد ملی است. در کشور B سهم دهک اول ۶ درصد و سهم دهک دوم ۸ درصد و سهم دهک دهم ۳۰ درصد از درآمد ملی است. در کدام کشور توزیع درآمدها مناسب‌تر است؟ (با ذکر راه‌حل)

۷) اگر قیمت کالایی در ابتدای سال ۵,۰۰۰ تومان و در انتهای ۷,۵۰۰ تومان شده باشد، نرخ تورم این کالا چقدر است؟

۸) در صورتی که نرخ بیکاری در کشوری ۲۰ درصد باشد و تعداد جمعیت فعال آن ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ (ده میلیون) نفر باشد، تعداد جمعیت بیکار این کشور چند نفر است؟ (ذکر راه‌حل)

۹) با توجه به اطلاعات زیر حساب کنید که کارگاه تولیدی آقای محمودی در طول یک‌سال سودده است یا زیان‌ده؟

خرید مواد اولیه برای تولید ماهانه: ۲۰۰ میلیون تومان

دستمزد ماهانه هر کارگر: ۳ میلیون تومان (جمعاً ۱۰ کارگر)

درآمد سالیانه: ۳ میلیارد تومان

۱۰) مفهوم تورم را بیان کنید.

۱۱) مقاومت‌سازی اقتصادی به چه معناست؟

۱۲) اطلاعات جدول زیر، بیانگر وضعیت توزیع درآمد در کشور A مربوط به سال ۱۹۸۸ میلادی بر اساس شاخص دهک‌ها است. چنانچه تفاوت دهک اول و سوم ۳ درصد، تفاوت سهام دهک پنجم و هفتم $\frac{۲}{۵}$ درصد، تفاوت سهام دهک نهم و پنجم ۷ درصد و تفاوت سهام دهک دهم و اول ۲۱ درصد باشد، در این صورت، سهم دهک اول، پنجم، نهم و دهم چند درصد است؟

جدول وضعیت توزیع درآمد در کشور A	
سهم دهک اول	؟
سهم دهک دوم	۵ درصد
سهم دهک سوم	۶ درصد
سهم دهک چهارم	۷ درصد
سهم دهک پنجم	؟
سهم دهک ششم	۹ درصد
سهم دهک هفتم	$\frac{۱۰}{۵}$ درصد
سهم دهک هشتم	$\frac{۱۱}{۵}$ درصد
سهم دهک نهم	؟
سهم دهک دهم	؟
۱۰۰ درصد جمعیت	۱۰۰ درصد درآمد ملی

۱۳) اقتصاد ایران در دوره پایانی حکومت صفوی چگونه بود؟

۱۴) ویژگی اقتصاد ایران در دوره پهلوی را بنویسید.

۱۵) چرا دولت‌ها سعی می‌کردند حق چاپ و نشر اسکناس را از مؤسسات بگیرند؟

۱۶) وظایف پول را نام ببرید.

۱۷) بیکاری و رکود چه پیامدهایی برای خانواده‌ها دارد؟

۱۸) منظور از بیکاری اصطکاکی چیست؟

۱۹) چرا در اندازه‌گیری تولید ناخالص داخلی، محصولات واسطه‌ای محاسبه نمی‌شوند؟

۲۰) در چه صورت می‌گوییم در یک جامعه رشد اقتصادی صورت گرفته است؟

۲۱) به چه دلایلی ایران از دوران باستان جایگاه ویژه‌ای در اقتصاد جهان داشته است؟ (دو مورد)

۲۲) چهار مورد از مؤلفه‌های اقتصاد مقاومتی را بنویسید.

۲۳) در بخش اقتصادی، قانون اساسی، بر چه آموزه‌هایی تاکید شده است؟

۲۴) ویژگی عمده اقتصاد ایران در دوره پهلوی چه بود؟ توضیح دهید.

۲۵) دولت برای مقابله و کنترل تورم به چند روش عمل می‌کند؟

۲۶) رابطه تورم و قدرت خرید پول را با ذکر مثال توضیح دهید.

۲۷ در کشوری با ده میلیون نفر جمعیت، درآمد ملی معادل ۵۰۰۰۰۰ میلیارد ریال است. اگر فرض کنیم که توزیع درآمد در این کشور مطابق با درصدهای مشخص شده در جدول باشد:

سهم دهک اول، سهم دهک چهارم، سهم دهک هفتم و سهم دهک دهم را از درآمد ملی مشخص کنید.

سهم دهک اول	۳ درصد
سهم دهک دوم	۴ درصد
سهم دهک سوم	۵ درصد
سهم دهک چهارم	۶ درصد
سهم دهک پنجم	۷ درصد
سهم دهک ششم	۸ درصد
سهم دهک هفتم	۱۰ درصد
سهم دهک هشتم	۱۲ درصد
سهم دهک نهم	۱۶ درصد
سهم دهک دهم	۲۹ درصد
۱۰۰ درصد جمعیت کشور	۱۰۰ درصد

۲۸ با توجه به اطلاعات داده شده، تولید کل به قیمت جاری در سال ۹۲ و تولید کل به قیمت ثابت در سال ۹۲ را محاسبه کنید.

الف- تولید کل به قیمت جاری در سال ۹۲؟

ب- تولید کل به قیمت ثابت در سال ۹۲؟

کالا	سال ۹۰	سال ۹۲	مقدار	قیمت	مقدار	قیمت
شکلات	۳۰۰	۱۵۰	۷۵	۴۰۰	۱۵۰	۴۰۰
پیتزا	۶۰	۴۰۰	۷۰۰	۱۲۰	۴۰۰	۱۲۰

۲۹ با توجه به اطلاعات داده شده در جدول، نرخ بیکاری را محاسبه کنید. (تمامی مراحل نوشته شود)

جمعیت کل	جمعیت زیر ۱۵ سال	جمعیت غیر فعال	جمعیت شاغل
۲۰۰۰۰۰۰ نفر	۵۰۰۰۰۰ نفر	۳۰۰۰۰۰ نفر	۱۰۰۰۰۰۰ نفر

۳۰ اقتصاد مقاومتی چه نوع اقتصادی است و توضیح دهید.

۳۱ از نظر شما مهم ترین راه های مقابله با تحریم اقتصادی و زمینه سازی برای رونق کسب و کارهای اقتصادی کشور چیست؟

۳۲ در چه صورتی سیاست انبساطی به کار گرفته می شود؟

۳۳ چرا معمولاً بین نرخ تورمی که سازمان های رسمی اعلام می کنند و آنچه ما احساس می کنیم، تفاوت وجود دارد؟

۳۴ درآمد داخلی را تعریف کنید.

۳۵ نقدینگی چیست؟

۳۶ منظور از فقیر مطلق کیست؟

۳۷ چگونه می توان بر روی منحی مرز امکانات تولید، تخصیص بهینه و انتخاب کارا را نشان داد؟

۳۸ مواردی که در تولید ناخالص داخلی محاسبه نمی شوند را نام ببرید؟ (۳ مورد)

۳۹ علت های ایجاد تورم را بنویسید. (۴ مورد)

۴۰ چرا در اقتصاد دنیا نیاز به مقاوم سازی داریم؟

۴۱) قرارداد گات به چه دلیل بسته شد؟

۴۲) دولت به چه طریق، از روش ایجاد بدهی، درآمد کسب می‌کند؟

۴۳) با توجه به جدول وضعیت توزیع درآمد در دو جامعه A و B :

الف) شاخص دهک را در دو جامعه محاسبه کنید.

ب) وضعیت توزیع درآمد در کدام جامعه بهتر است؟

	جامعه A	جامعه B
سهام دهک اول	۸	۵
سهام دهک چهارم	۱۱	۱۲
سهام دهک نهم	۲۲/۵	۲۷
سهام دهک دهم	۲۴	۳۰

۴۴) با توجه به جدول روبرو:

الف) $G \cdot P \cdot D$ اسمی و واقعی سال ۱۳۹۵ چقدر است؟

ب) نرخ رشد تولید ناخالص داخلی به قسمت اسمی و واقعی چقدر است؟

۱۳۹۵		۱۳۹۴		
مقدار	قیمت	مقدار	قیمت	
۱۸۰	۲۰۰۰	۲۰۰	۱۲۰۰	کالای A
۱۰۰	۱۵۰۰	۷۰	۱۳۰۰	کالای B

۴۵) با توجه به اطلاعات زیر نرخ بیکاری و اشتغال را محاسبه کنید.

جمعیت غیر فعال	جمعیت بیکار	زیر ۱۵ سال	جمعیت کل
۲۶,۰۰۰,۰۰۰	۴,۰۰۰,۰۰۰	۲۲,۰۰۰,۰۰۰	۶۸,۰۰۰,۰۰۰

۴۶) هزینه سبد بازار در شهریور ماه سال ۱۳۹۸ برابر ۱۷۰۰ میلیارد ریال بود. اگر هزینه سبد بازار در شهریور سال ۱۳۹۹ برابر ۲۴۰۰ میلیارد ریال

باشد، شاخص قیمت مصرف کننده (CPI) را محاسبه کنید.

۴۷) سه مورد از ویژگی‌های اقتصاد مقاومتی را بنویسید.

۴۸) در چه صورت با تورم زیان بار روبرو هستیم؟

۴۹) در بخش اقتصادی قانون اساسی کشورمان به چه موضوعاتی تأکید شده است؟ (سه مورد)

۵۰) ویژگی عمده اقتصاد ایران در دوره پهلوی چه بود؟

۵۱) چرا در محاسبه تولید ناخالص داخلی ($G \cdot D \cdot P$) فقط کالاها و خدمات نهایی محاسبه می‌شوند؟

۵۲) کدام شاخص تصویر کامل‌تری از پیشرفت اقتصادی کشور ارائه می‌دهد؟

۵۳) رشد اقتصادی روی منحنی مرز امکانات تولید چگونه تأثیر می‌گذارد؟

۵۴) چه سیاست پولی در شرایط تورم از سوی دولت به کار گرفته می‌شود؟

۵۵) نقدینگی چیست؟

۵۶) کدام یک از انواع بیکاری هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد؟

۵۷) مهم‌ترین هدف دولت از گرفتن مالیات چیست؟

۵۸) راه‌های مبارزه با فقر و بیکاری از سوی دولت‌ها چگونه است؟

۵۹ مؤلفه‌های تشکیل دهنده شاخص توسعه انسانی کدام است و کدام مؤلفه‌ها در گزارش‌های توسعه انسانی منعکس می‌شود؟

۶۰ نظر اقتصاددانان و جامعه‌شناسان در مورد بیماری مصرف‌گرایی و تجمل‌گرایی چیست؟

۶۱ تفاوت قیمت اولیه و ثانویه سهام چیست؟

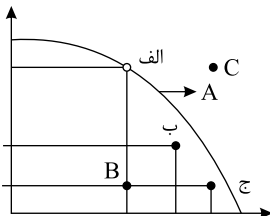
۶۲ کاربرد و چگونگی استفاده از نمودار الگوی مرز امکانات تولیدی برای کشور را توضیح دهید.

۶۳ با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر، نتیجه عملکرد «سالیانه» یک بنگاه اقتصادی با ۳۰ نفر کارمند و تولید سالیانه ۲۴۰۰ دستگاه هر یک

به ارزش ۵,۶۰۰,۰۰۰ ریال، چگونه است؟

۱. اجاره بهای ماهیانه کارگاه تولیدی	۵,۸۰۰,۰۰۰ ریال
۲. حقوق متوسط ماهانه هر فرد کارمند اداری و تولیدی معادل	۳,۲۰۰,۰۰۰ ریال
۳. خرید مواد اولیه مورد نیاز به ارزش	۴۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۴. هزینه استهلاک سالیانه ماشین‌آلات تولیدی معادل:	$\frac{1}{5}$ ارزش مواد اولیه خریداری شده

۶۴ در منحنی زیر نقطه A و B بیانگر چه چیزی می‌باشند و نقطه C نمایشگر چه چیز می‌باشد؟

۶۵ بیمه چگونه روشی است؟

۶۶ بیمه چگونه قراردادی است؟

۶۷ «سهام» و «اوراق مشارکت» چه تفاوتی دارند؟

۶۸ در چه صورتی مردم حاضرند سرمایه خود را در اختیار شرکت‌های تولیدی در بازار سرمایه قرار دهند و پیامد این عملکرد چه خواهد بود؟

۶۹ معایب حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت چیست؟

۷۰ ویژگی‌های حساب‌های سرمایه‌گذاری بلندمدت از نظر مدت‌زمان و دریافت سود را توضیح دهید.

۷۱ مزایای حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت را بنویسید.

۷۲ تفاوت حساب‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت و بلندمدت را بنویسید.

۷۳ اهداف به چند دسته تقسیم می‌شوند و برای رسیدن به آنها چه مدت زمانی لازم است؟

۷۴ عبارات ستون «الف» را به مفهوم مربوط به آن در ستون «ب» وصل کنید.

(الف)		(ب)
۱. شریک شدن در مالکیت یک شرکت	☐	(الف) سپرده‌گذاری کوتاه‌مدت
۲. دارای امتیاز دریافت وام است.	☐	(ب) اوراق مشارکت
۳. نرخ سود این سپرده‌ها تا پایان قرارداد تغییری نمی‌کند.	☐	(ج) سهام
۴. در این نوع سپرده‌گذاری می‌توان از خدمات بانکداری الکترونیک استفاده کرد.	☐	(د) سپرده‌گذاری بلندمدت
	☐	(ه) قرض‌الحسنه

۷۵ نمونه‌هایی از «روش ۶ ب» را نام ببرید که مفهوم مصرف درست را بیان می‌کند؟

۷۶ چگونه و چرا باید مسئولانه از ظروف یک‌بارمصرف استفاده کنیم؟

۷۷) معیارهای شناسایی اسراف کدام است؟

۷۸) معایب خرید مقایسه‌ای چیست؟ (ذکر ۲ مورد)

۷۹) چهار مورد از مزایا و منافع خرید مقایسه‌ای را بنویسید.

۸۰) عبارات ستون «الف» را به مفهوم مربوط به آن در ستون «ب» وصل کنید.

(الف)

(ب)

۱. خرید موبایل گران‌قیمت و با کارایی بالا توسط دانش‌آموز که نیازمند به بسیاری از برنامه‌های آن نیست.	☐	☐	الف) تعریف مسئله
۲. خرید لباسشویی با کارایی مناسب و مصرف آب و انرژی کمتر و زیبایی ظاهری	☐	☐	ب) ارزیابی
۳. بررسی گزینه‌های مختلف در اینترنت و فضای مجازی	☐	☐	ج) تصمیم‌گیری
۴. شامل مواردی که می‌تواند مشکل را رفع یا مسئله را حل کند.	☐	☐	د) تعیین معیارها
	☐	☐	هـ) فهرست گزینه‌ها

۸۱) در برنامه‌ریزی سال خمسی چگونه باید عمل کنیم و خمس آن شامل چه مواردی می‌شود؟

۸۲) چه زمانی باید خمس پردازیم؟ به چه میزان؟

۸۳) مراحل چهارگانه بودجه‌بندی را بنویسید.

۸۴) در جدول برنامه‌ریزی خود چه چیزهایی را برای برنامه‌ریزی باید مشخص کنیم، چرا؟

۸۵) در جامعه‌ای، در مدت یکسال کالاهایی مطابق جدول زیر تولید شده است:

تولید ناخالص داخلی و تولید ناخالص داخلی سرانه را محاسبه کنید. (با احتساب استهلاک و بدون احتساب استهلاک) میزان استهلاک ۲۸۰,۰۰۰ ریال می‌باشد. جمعیت جامعه مذکور ۲۰۰۰ نفر است.

نام کالا	قیمت (به ریال)
مواد غذایی	۳۰,۰۰۰
پوشاک	۲۰۰,۰۰۰
لوازم التحریر	۵۰,۰۰۰
ماشین‌آلات	۴,۰۰۰,۰۰۰

۸۶) در محاسبه شاخص دهک چگونه عمل می‌کنیم؟

۸۷) کدام موارد در تولید ناخالص داخلی محاسبه نمی‌شود چرا؟ برای هر یک مثالی ذکر کنید.

۸۸) برای اندازه‌گیری تولید ناخالص داخلی جایگاه ارزش کالاهای واسطه‌ای را مشخص کرده و مثال ذکر کنید.

۸۹) هریک از عبارات ستون «الف» را به مفهوم مربوط به آن در ستون «ب» وصل کنید و به سؤالات زیر پاسخ دهید؟

(ب)

(الف)

۱. انجام کار در خانه	☐	☐	الف) شاخص HDI
۲. قاچاق	☐	☐	ب) کالا و خدمات
۳. خلبانی هواپیما	☐	☐	ج) اقتصاد زیرزمینی
۴. میزان امید به زندگی	☐	☐	د) کار بدون دستمزد
	☐	☐	هـ) ارزش پولی

۹۰) مهم‌ترین ویژگی‌های اقتصاد مقاومتی را بیان کنید.

۹۱) کدام اقدامات در دوره پهلوی انجام گرفت اما نتوانست ایران را از ضعف ساختاری و هویتی برهاند؟

۹۲) مهم‌ترین ویژگی‌های اقتصاد ایران در دوران پهلوی چه بود؟ (ذکر ۴ مورد)

۹۳) سه مورد از اقدامات ناموفقی که در دوره قاجار جهت نجات اقتصاد ایران انجام گرفت، بنویسید.

۹۴ ویژگی‌های کشورهای اروپایی هم‌زمان با حکومت صفویه در ایران در حال چه تغییر و تحولی بود؟ توضیح دهید.

۹۵ هریک از عبارتهای ستون «الف» را به مفهوم مربوط به آن در ستون «ب» وصل کنید.

(الف)		(ب)
۱. در دوران این حکومت ایران فرصت طلایی خود را برای جبران کاستی از دست داد.	☐	☐ الف) صفویه
۲. در دوره پایانی این حکومت، اقتصاد ایران به تدریج رو به ضعف نهاد.	☐	☐ ب) قاجاریه
۳. در این دوران حکومت به‌عنوان کارفرمای بزرگ در عرصه اقتصاد مطرح شد.	☐	☐ ج) پهلوی
	☐	☐ د) زنده

۹۶ مهم‌ترین عوامل ایجاد تورم در کشور ما چیست؟ توضیح دهید.

۹۷ هر یک از سیاست‌های پولی انقباضی و انبساطی چه زمانی باید استفاده کرد؟

۹۸ دولت‌ها برای مقابله با دو عامل تورم یعنی «ناابرابری عرضه و تقاضا» و «افزایش نقدینگی» چه اقداماتی انجام می‌دهند؟

۹۹ چه عواملی موجب پیدایش نخستین اسکناس‌ها شد و پشتوانه این اسکناس‌ها چه بود؟

۱۰۰ دو مفهوم زیر را توضیح دهید:

الف) فقر نسبی

ب) فقر مطلق

۱۰۱ مهم‌ترین پیامدهای بیکاری برای خانواده‌ها را ذکر کنید.

۱۰۲ «بیکاری فصلی» و «بیکاری دوره‌ای» هریک چه ویژگی‌هایی دارند؟

۱۰۳ کدام دلایل موجب می‌شود که نرخ بیکاری از مقدار واقعی‌اش فاصله داشته باشد؟

۱۰۴ هریک از عبارتهای ستون «الف» را به مفهوم مربوط به آن در ستون «ب» وصل کنید.

(الف)		(ب)
۱. کسانی که به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند.	☐	☐ الف) بیکاری دوره‌ای
۲. کار زنان خانه‌دار	☐	☐ ب) بیکاری ساختاری
۳. بیکاری ناشی از عدم تطبیق بین افراد جویای کار از نظر مهارت	☐	☐ ج) بیکاری فصلی
۴. متوقف شدن استخدام از سوی شرکت‌ها در دوران رکود اقتصادی	☐	☐ د) بیکاری اصطکاکی
	☐	☐ ه) نیروی غیرفعال

۱۰۵ فهرست‌وار ذکر کنید در چه صورتی یک کشور می‌تواند به وضعیت استقلال و استحکام اقتصادی نزدیک شود؟ (ذکر ۳ مورد)

۱۰۶ علت وضع یا نقض تعرفه‌های تجاری از سوی دولت‌ها چیست؟

۱۰۷ کشاورزان هر کیلوگرم پنبه تولیدی خود را به ارزش ۶۵۰۰ ریال به کارگاه‌های ریسندگی می‌فروشند، کارگاه‌های ریسندگی این مقدار پنبه را

به مقداری نخ تبدیل می‌کنند و آن را به ارزش ۷۵۰۰ ریال به کارگاه‌های پارچه‌بافی می‌فروشند. کارگاه‌های پارچه‌بافی نیز نخ را به پارچه تبدیل می‌کنند و

آن را به مبلغ ۹۰۰۰ ریال به کارگاه‌های «تولید پوشاک» می‌فروشند، در صورتی که نرخ مالیات بر ارزش افزوده ۱۰ درصد باشد، حساب کنید در هر

مرحله نرخ جدید کالا چقدر می‌شود و حاصل جمع ارزش‌های افزوده کدام است؟

۱۰۸ کدام نوع از انواع درآمدهای دولت ناپایدار است؟ چرا؟

۱۰۹ مفهوم مالیات بر ارزش افزوده چیست و چگونه دریافت می‌شود؟

۱۱۰ مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی، کدام است و چگونه توسط دولت اخذ می‌شود؟

۱۱۱ سه مورد از کالاهایی که به دلیل مضررات آن‌ها، دولت از آن‌ها مالیات می‌گیرد بنویسید.

۱۱۲ مفهوم کالای «عمومی» چیست؟

۱۱۳) نوع مالیات را در هر یک از موارد زیر تعیین کنید.

نام مالیات	نوع فعالیت	ردیف
	کارفرمایان باید درصدی از دستمزد کارکنان خود را به دولت پرداخت کنند.	۱
	افرادی که خانه، ویلا، خودروهای لوکس و ... دارند، ملزم به پرداخت درصدی از ارزش دارایی خود به دولت هستند.	۲
	مالیاتی که مصرف کنندگان کالاهای خاص در زمان خرید آن کالا (به همراه قیمت کالا) پرداخت می کنند.	۳
	شرکتها باید درصدی از سود خودشان را به دولت بپردازند.	۴
	مالیاتی که از اموال و داراییهای باقی مانده شخص فوت شده دریافت می شود.	۵

۱۱۴) الف) رابطه مد و قیمت چیست؟

ب) کالاهای مرتبط و رابطه آنها با قیمت را با ذکر مثال توضیح دهید.

۱۱۵) از مفهوم مرز امکانات تولید در یک کسب و کار چه مفاهیمی برداشت می شود؟

۱۱۶) الگوهای اقتصادی چه کاربردهایی دارند؟

۱۱۷) هر کدام از گزاره های زیر را در یکی از منابع کمیاب (منابع طبیعی - نیروی کار - سرمایه فیزیکی و سرمایه انسانی) طبقه بندی کنید.

منابع کمیاب	گزاره
	۱. باغچه خانه که در آن سبزی کاشته اید.
	۲. ابزارآلات باغبانی که از آنها استفاده می کنید.
	۳. باغبانی که برای هرس کردن درختان باغچه استخدام می کنید.
	۴. علم و دانش که در مدرسه کسب می کنید.
	۵. کود شیمیایی و آبی که برای باغچه استفاده می کنید.
	۶. زحمتی که برای نگهداری باغچه تان می کشید.
	۷. مهارتی که برای فروش بخشی از سبزیجات باغچه به همسایگان به کار می گیرید.
	۸. پولی که در جیب تان است.

۱۱۸) پنج اشتباه رایج که در تصمیم گیری ها وجود دارد، نام ببرید.

۱۱۹) جدول زیر را کامل کنید.

نام اشتباه	اشتباه رایج در تصمیم گیری	ردیف
	این لباس را به قیمت خیلی خوبی خریدم، زیرا در حراجی بود.	۱
	من «برند معمولی» خریدم، زیرا ارزان تر از «برند معروف» بود.	۲
	من واقعا تئاتر را دوست نداشتم، ما ترجیح دادم بمانم، زیرا پول زیادی برای آن داده بودم.	۳
	من غواصی را دوست دارم و بسیار از دوستانم هم آن را دوست دارند مطمئنم که می توانم مغازه وسایل غواصی باز کنم و پول در بیاورم. فکر می کنم بهتر است مدرسه را ترک کنم و یک مغازه وسایل غواصی راه بیندازم.	۴
	تا حالا فهرست وظایف برای خود ننوشته ام، چون فکر می کنم به وقت زیادی نیاز دارد.	۵

۱۲۰ هر یک از عبارت‌های ستون «الف» را به مفهوم مربوط به آن در ستون «ب» وصل کنید:

(الف)		(ب)
۱. خوش بینی زیاد درباره درآمد آینده و پس انداز کمتر	☐	الف) چسبیدن به وضعیت فعلی
	☐	برای نیازهای آتی
۲. برای تأمین هزینه‌های مصرف فعلی، زیر بار سنگین	☐	ب) اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرای بودن
	☐	انواع بدهی می‌رویم.
۳. کلاس بی کیفیتی را چون پول داده‌اید تا آخر می‌روید.	☐	ج) بی صبری زیاد
۴. وقتی فقط به دلیل این که حراج یا فروش ویژه اعلام	☐	د) عدم توجه به هزینه‌های در رفته شده، خرید می‌کنیم.
	☐	ه) اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری‌ها

۱۲۱ جدول زیر را کامل کنید.

معایب	مزایا	نوع کسب و کار
		کسب و کار شخصی
		شرکت

۱۲۲ تعاونی‌های تولید چگونه شکل می‌گیرند و با ذکر نمونه بیان کنید به چه اموری می‌پردازند؟

۱۲۳ اساسنامه یک شرکت باید در برگیرنده چه مواردی باشد؟

۱۲۴ اگر بخواهید به صورت کلی تفاوت مفهومی شکل‌های مختلف کسب و کار را درک کنیم، باید به کدام سؤال پاسخ دهیم؟

۱۲۵ هر یک از عبارت‌های ستون «الف» را به مفهوم مربوط به آن در ستون «ب» وصل کنید:

(الف)		(ب)
۱. تعمیرکاران خودرو و لوازم خانگی	☐	الف) تعاونی‌ها
۲. کسب و کاری که با هدف تأمین نیازمندی‌های اعضا تشکیل می‌شود.	☐	ب) مؤسسات غیرانتفاعی
۳. کسب و کاری که خودش هویت قانونی دارد.	☐	ج) مشاغل خویش‌فرمایی
۴. شرکتی که برای امور غیرسودآور و با هدفی غیرتجاری تأسیس می‌شود.	☐	د) شرکت

۱۲۶ امروزه اغلب کسب و کارهای ایران به شکل بیشتر آن‌ها و در همه نوع فعالیتی از تا و به ویژه حضور دارند.

۱۲۷ با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر، سود یک بنگاه اقتصادی با چهار کارمند و تولید سالیانه ۷۵۰ دستگاه به ارزش هر یک ۳۰۰ هزار ریال، کدام است؟

۱	اجاره ماهیانه معادل	۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۲	حقوق متوسط ماهیانه هر فرد معادل	۲۰۰,۰۰۰ ریال
۳	خرید مواد اولیه مورد نیاز سالیانه به ارزش	۴,۴۵۰,۰۰۰ ریال
۴	هزینه استهلاک	معادل ۱۲ درآمد حقوق سالیانه کارمندان

۱۲۸ شماره‌های مناسب از ستون «ب» را برای عبارت‌های ستون «الف» انتخاب کنید. (یک مورد اضافی)

(الف)		(ب)
۱. منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند.	☐	الف) تیزبین
۲. از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزند و خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند.	☐	ب) نوآور
۳. نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.	☐	ج) ریسک‌پذیر
۴. کارآفرینان واقع‌بین هستند، اما مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی هستند.	☐	د) خوش‌بین
۵. ایده‌ها را به محصولات جدید فرایندها و یا کسب و کارهای جدید، تبدیل می‌کنند.	☐	هـ) پراکنجه
۶. فرصت‌های کسب و کار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند.	☐	و) یادگیرنده
	☐	ز) سازمان‌دهنده

۱۲۹ یک کارآفرین باید چه ویژگی‌هایی داشته باشد؟

۱۳۰ تفاوت‌های کارآفرینان و دیگران شامل چه مواردی می‌باشد؟

۱۳۱ چرا کسی که می‌خواهد کارآفرین باشد، باید مهارت‌های ابتکار عمل را داشته باشد؟

الف) تا بتواند در امر فعالیت تولیدی سرعت ایجاد کند.

ب) تا بتواند کالای با کیفیت بالا تولید نماید.

ج) تا بتواند با جمع کردن عوامل مختلف در کنار هم، کالا یا خدمتی را تولید کند.

د) تا بتواند کیفیت کالاهای تولیدی را ارتقاء بخشد.

۱۳۲ عبارت: «پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر، به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کنند»، بیانگر کدام یک از

ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق می‌باشد؟

الف) نوآور ب) ریسک‌پذیر ج) سازمان‌دهنده د) خوش‌بین

۱۳۳ هزینه فرصت هر کدام از فعالیت‌های زیر چیست؟

الف) تعمیر رایانه شخصی

ب) تماشای فیلم امشب تلویزیون

پ) زودتر به رختخواب رفتن

ت) بازی والیبال در مدرسه

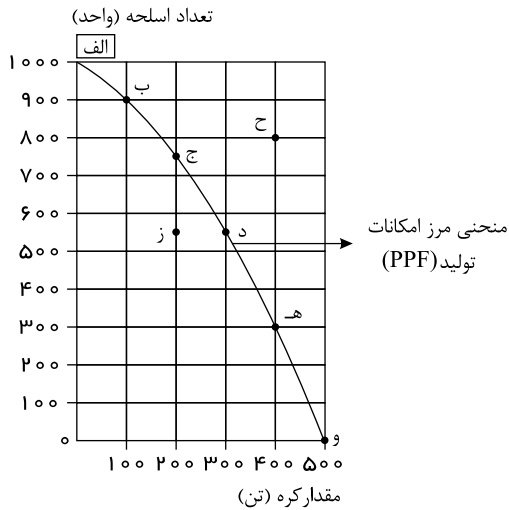
ث) شغل پاره‌وقت بعد از زمان مدرسه

ج) رفتن به دانشگاه بعد از دبیرستان

چ) اشتغال بدون ادامه تحصیل

۱۳۴ یکی از مهم‌ترین انتخاب‌هایی که معمولاً کشورها با آن روبه‌رو هستند، انتخاب در صرف منابع بیشتر در تولید غذا یا امنیت و دفاع است، این

انتخاب با مثال معروف کره یا اسلحه است که در خلال جنگ جهانی دوم مطرح شد، با توجه به نمودار زیر به سؤالات پاسخ دهید.

الف چند واحد کره در نقطه «و» تولید شده است؟ چه تعداد اسلحه در این نقطه تولید شده است؟

ب چند واحد کره در نقطه «الف» تولید شده است؟ چه تعداد اسلحه در این نقطه تولید شده است؟

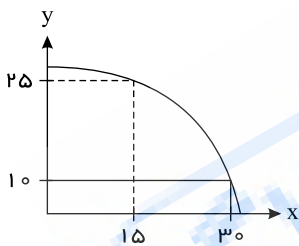
پ با جابه‌جا شدن از نقطه «و» به نقطه «ه» چه تعداد اسلحه بیشتری تولید می‌شود؟ در نقطه «و» تنها ۵۰۰ تن کره تولید می‌شود و هیچ واحد اسلحه تولید نمی‌شود.

ت چقدر کره کمتری در نقطه «ه» نسبت به نقطه «و» تولید شده است؟

ث چرا تولید در نقطه «ز» ناکارا است؟

ج چرا تولید در نقطه «ح» غیرممکن است؟

۱۳۵ با توجه به منحنی مقابل به سؤالات پاسخ دهید.

الف منحنی فوق را توضیح دهید.

ب نقاطی که در داخل منحنی فوق قرار گرفته‌اند نشان‌دهنده چه چیزی هستند؟

پ نقاط روی منحنی (مثل دو نقطه‌ای که در منحنی فوق نشان داده شده‌اند) نشان‌دهنده چه چیزی هستند؟

ت نقاط بیرون از منحنی بیانگر چه چیزی می‌باشند؟

ث چه عواملی می‌تواند باعث انتقال منحنی به سمت راست و بالا شود؟

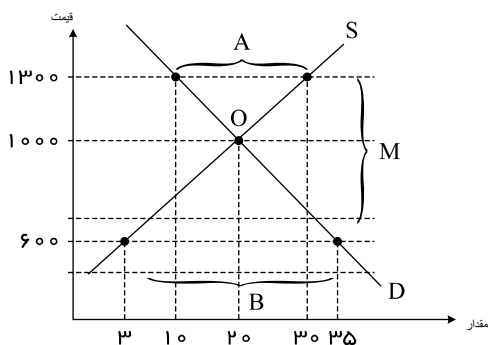
۱۳۶ مفاهیم زیر را توضیح دهید:

الف تعادل عرضه و تقاضا

ب کمبود عرضه

پ مازاد عرضه

۱۳۷ با توجه به نمودار روبه‌رو که مربوط به یک کالای خاص در بازار است :

الف) میزان مازاد یا کمبود عرضه در قیمت ۱۳۰۰ را مشخص کنید.

ب) میزان مازاد یا کمبود عرضه در قیمت ۶۰۰ را مشخص کنید.

پ) تفاضل میزان عرضه در قیمت ۱۳۰۰ و قیمت تعالی را مشخص کنید و در این قیمت بازار با چه وضعیتی مواجه است؟

ت) در کدام منطقه با مازاد تقاضا مواجه می‌شویم؟

۱۳۸) به مسائل زیر پاسخ دهید.

الف) امیر برای درس ریاضی پایه ششم تدریس خصوصی دارد و هفته‌ای ۳۶ هزار تومان درآمد کسب می‌کند. از سه سال گذشته، او یک دستبند در یک مغازه تلافروشی دیده است که دوست دارد برای تولد ۴۰ سالگی مادرش آن را بخرد. آن دستبند قیمتش دو میلیون تومان است. اگر امیر هفته‌ای ۱۵ هزار تومان برای خرید دوچرخه کنار بگذارد و هفته‌ای ۸ هزار تومان هم برای خودش خرج کند، چقدر طول می‌کشد تا او به میزان کافی برای دستبند پس‌انداز کند؟ آیا این هدف کوتاه‌مدت، میان‌مدت یا بلندمدت است؟ دلیل را توضیح دهید. اگر او نتوانست طبق برنامه و به میزان کافی پول پس‌انداز کند، راه‌هایی را که او می‌توانست به هدفش برسد، پیشنهاد دهید.

ب) لادن هر پنجشنبه از نگهداری بچه همسایشان ۱۷ هزار تومان به دست می‌آورد، او همچنین هر هفته بابت کارهایی که در خانه به مادر کمک می‌کند، ۱۰ هزار تومان می‌گیرد. والدین او قانونی دارند که باید نیمی از درآمدش را در حساب سپرده‌ای پس‌انداز کند تا در آینده بتواند با آن برای خود کسب‌وکاری راه بیندازد. ضمناً آنها نیز معادل همان مبلغ را در حساب سپرده واریز می‌کنند. لادن در تیم پینگ‌پونگ مدرسه بازی می‌کند. او هفته گذشته یک راکت عالی در مغازه‌ای دید که خیلی دوست دارد آن را بخرد تا بتواند بهتر بازی کند، اما قیمتش ۱۷۵ هزار تومان است. اگر لادن به واریز مقرریش در حساب سپرده ادامه دهد، چه مدت طول می‌کشد که او برای خرید راکت به اندازه کافی پول پس‌انداز کند؟ آیا این هدف کوتاه‌مدت خواهد بود یا میان‌مدت یا بلندمدت؟ اگر او بر اساس برنامه فعلی نتواند به اندازه کافی پول پس‌انداز کند، چه پیشنهادی برای او دارید؟

پ) دارا شنبه‌ها، دوشنبه‌ها و چهارشنبه‌ها به صورت پاره‌وقت در محل کار پدرش کار می‌کند و ۷۵ هزار تومان در هفته به دست می‌آورد. او هر هفته ۲۰ هزار تومان در سپرده بانکی‌اش پس‌انداز می‌کند و هفته‌ای پنج هزار تومان هم به خیریه می‌دهد و هفته‌ای ۸ هزار تومان برای خرید خوراکی و سرگرمی خرج می‌کند، اخیراً دارا به والیبال علاقه‌مند شده است. کلاس والیبال در یک بوستان محلی ۳۰۰ هزار تومان هزینه دارد و از شش هفته آینده شروع می‌شود. آیا این هدف کوتاه‌مدت، میان‌مدت یا بلندمدت است؟ اگر دارا به خرج کردن و پس‌انداز کردن معمولش ادامه بدهد، آیا خواهد توانست پول کافی پس‌انداز کند تا بتواند در کلاس ثبت‌نام کند توضیح دهید چرا؟

۱۳۹) در عبارت‌های زیر، جملات درست یا نادرست را مشخص کنید.

الف) الف) برای اینکه تصمیم‌گیری منطقی باشد، باید تمام منافع را با تمام هزینه‌ها مقایسه کرد.

ب) ب) تعاونی‌ها با هدفی غیر تجاری و برای مأموریتی غیر سودآور شکل می‌گیرند.

پ) پ) اغلب کسب و کارها در ایران به شکل شخصی هستند.

ت) ت) خریداران در بازار انحصاری قیمت‌پذیر هستند.

۱۴۰) جاهای خالی را با عبارت‌های مناسب کامل کنید.

الف) الف) اگر یک کشور هر فرصتی را برای استفاده بهتر از منابع به کار گیرد بدون آنکه وضع دیگران بدتر شود اقتصاد آن کشور

ب) ب) مالیاتی است که مصرف‌کنندگان کالاهای خاص در زمان خرید آن کالا به همراه قیمت کالا پرداخت می‌کند.

پ) پ) نقش اصلی پول در مبادلات است.

ت) وابسته نبودن اقتصاد ملی به اقتصادهای بیگانه را می‌توان با نام شناخت.

۱۴۱) گزینه صحیح را انتخاب کنید.

الف) با توجه به اطلاعات جدول زیر نتیجه عملکرد سالیانه یک بنگاه اقتصادی با ۶ کارمند و تولید سالیانه ۳۰۰ دستگاه به ارزش ۵۰۰/۰۰۰ ریال کدام است؟

۸,۰۰۰,۰۰۰	اجاره سالیانه
۱۲,۰۰۰,۰۰۰	خرید مواد اولیه سالیانه
۱,۰۰۰,۰۰۰	حقوق متوسط ماهانه هر کارمند

۱) ۵۸,۰۰۰,۰۰۰ – سود

۲) ۸۵,۰۰۰,۰۰۰ – سود

۳) ۵۸,۰۰۰,۰۰۰ – زیان

۴) ۸۵,۰۰۰,۰۰۰ – زیان

ب) کدام گزینه مفهوم پشتوانه پول را بیان می‌کند؟

۱) اطمینان مردم به پول نزد بانکها

۲) اعتماد مردم به دولت و بانک مرکزی

۳) اطمینان مردم به وجود طلا و نقره موجود در بانک مرکزی

۴) اطمینان مردم به ارزش پول

پ) در جامعه‌ای که تولیدکنندگان موفق به فروش کالاهای خود نمی‌شوند در نتیجه قیمت کالاها را پایین می‌آورند تا مصرف‌کنندگان خرید خود را افزایش دهند چه وضعیتی وجود دارد؟

۱) مازاد تقاضا ۲) کمبود تولید ۳) مازاد عرضه ۴) مصرف مازاد

ت) جامعه‌ای دارای رشد اقتصادی است که:

۱) میزان واقعی تولید در دوره‌ای معین نسبت به دور قبل افزایش یابد.

۲) میزان کیفی در تولید در دوره‌ای معین افزایش یابد.

۳) میزان کمی و کیفی تولید در طول یک دوره مشخص هماهنگ باشد.

۴) میزان کمی و کیفی تولید در یک بازه زمانی مشخص افزایش یابد.

۱۴۲) صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید.

الف) استقلال اقتصادی به معنای وابسته نبودن و قطع ارتباط با سایر کشورهاست.

ب) درآمدهای ناشی از فروش دارایی‌های تجدیدناپذیر مانند نفت و گاز برای دولت درآمدی ناپایدار است.

پ) توسعه و نوسازی در ایران در دوران حکومت پهلوی به صورت تخصصی و با صنایع مونتاژ انجام می‌شد.

ت) مهم‌ترین نوع مالیات غیرمستقیم، مالیات بر درآمد اشخاص است.

۱۴۳) جملات زیر را با عبارات مناسب کامل کنید.

الف) افراد بالای ۱۵ سال که شاغل یا بیکار نیستند، در جمعیت دسته‌بندی می‌شوند.

ب) دولت‌ها از طریق و می‌توانند با فقر و بیکاری مبارزه کنند.

پ) اولین پول مورد استفاده در مبادلات مردم به‌شمار می‌رود.

۱۴۴) به سوالات زیر پاسخ کوتاه بدهید.

الف) نقدینگی یعنی چه؟

ب) در زمان تورم، بانک مرکزی چه سیاست پولی را اعمال می‌کند؟

پ) مهم‌ترین هدف دولت از گرفتن مالیات چیست؟

ت) دو مورد از وظایف پول را نام ببرید.

ث) دو جنبش حمایت از تولید ملی را در دوران قاجار نام ببرید.

ج) موارد زیر هر یک به کدام نوع مالیات اشاره دارد؟

گروه الف	گروه ب (یک مورد اضافی است)
۱ - عوارض جانبی	الف) مالیات بر ارزش افزوده
۲ - مالیات بر دخانیات	ب) مالیات بر مصرف
۳ - مالیات بر ارث	ج) عوارض گمرکی
۴ - مالیات بر صادرات و واردات	د) عوارض شهرداری
	ت) مالیات بر دارایی

سوالات چهار گزینه‌ای ۱۴۵

الف) یک کار آفرین موفق برای داشتن یک انتخاب درست چگونه باید عمل کند؟

الف) هزینه‌های فرصت هر انتخاب را محاسبه می‌کند. (ب) ایده‌ها را به محصولات جدید تبدیل کند.

ج) هزینه‌ها و درآمدهایش را محاسبه کند. (د) منابع را به شکل کارا مدیریت کند.

ب) کدام مورد از جمله اصول انتخاب درست محسوب نمی‌شود؟

الف) محاسبه هزینه‌های فرصت هر انتخاب (ب) ترسیم قید بودجه

ج) شناسایی منابع کمیاب (د) محاسبه هزینه‌های در رفته

پ) آقای احمدی با کل پس‌اندازش تصمیم گرفته یک کارگاه تولید مواد پلاستیکی تجدیدپذیر را راه‌اندازی کند که در شرایط کنونی خیلی کار پر

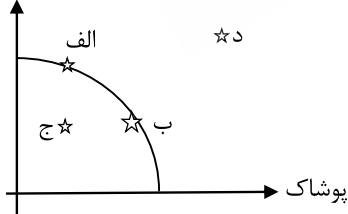
خطری است و ایشان حاضر نیست از تصمیم خود منصرف شود. به نظر شما آقای احمدی دچار اشتباه رایج شده است؟

الف) بی‌صبوری زیاد (ب) چسبیدن به وضعیت فعلی

ج) اعتماد به نفس بیش از حد و خود رأی بودن (د) توجه به هزینه‌های در رفته

ت) با توجه به منحنی مرز امکانات تولید زیر، کدام نقطه به ترتیب، تولید ناکارا - تولید کارا و تولید غیرقابل دسترس را نشان می‌دهند؟ الف) نقطه د

مواد غذایی

- نقاط الف و ب - نقطه ج

ب) نقطه الف و ب - نقطه ج - نقطه د

ج) نقطه ج - نقطه الف و ب - نقطه د

د) نقطه د - نقطه ج - نقطه الف و ب

ث) اگر قیمت گوشت قرمز افزایش یابد، میزان خرید گوشت سفید می‌یابد در این صورت، گوشت قرمز و گوشت سفید دو

کلای هم محسوب می‌شوند.

الف) کاهش - مکمل (ب) افزایش - مکمل

ج) کاهش - جانشین (د) افزایش - جانشین

ج در ارتباط با تقاضا کدام مورد درست نیست؟

الف) چیزهایی که مُد می‌شوند حتی با تغییرات قیمت، مقدار تقاضای آن‌ها زیادتر می‌شود.

ب) تقاضا برای یک کالا به صورت مثبت با درآمد ارتباط دارد.

ج) با افزایش درآمد همواره مقدار خرید هر کالا افزایش می‌یابد.

د) سلیقه و انتظارات بر مقدار تقاضا اثر گذار است.

چ کدام مورد از جمله وظایف نظارتی دولت نیست؟

الف) تولید کالای عمومی (ب) حفاظت از حقوق مالکیت

ج) وضع قوانین و مقررات (د) ارائه اطلاعات صحیح به خریداران و فروشندگان به‌عنوان یک داور

ح طبق اصل مزیت مطلق و نسبی و با توجه به جدول، با فرض اینکه هر سه کشور از نظر عوامل تولید یکسان هستند کدام مورد درست است؟

گندم	برنج	
۵۰۰	۲۰۰	ایران
۲۰۰	۱۰۰	کنیا
۳۰۰	۷۰۰	چین

الف) ایران در تولید گندم و چین در تولید برنج مزیت نسبی دارند.

ب) ایران در تولید گندم مزیت نسبی دارد و کنیا از ایران گندم و از چین برنج وارد می‌کند.

ج) چین از ایران گندم وارد کرده و کنیا در تولید گندم مزیت مطلق دارد.

د) کنیا در تولید گندم مزیت نسبی دارد و از چین برنج وارد می‌کند.

خ کدام عامل زیر می‌تواند موجب افزایش تورم گردد؟

الف) افزایش نقدینگی (ب) افزایش درآمد نفتی

ج) کاهش نقدینگی (د) فروش اوراق مشارکت

د کسانی که به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند و بیکاری ناشی از عدم تطابق مهارت‌ها به ترتیب چه نوع بیکاری هستند؟

الف) بیکاری اصطلاحی - بیکاری دوره‌ای (ب) بیکاری اصطلاحی - بیکاری ساختاری

ج) بیکاری ساختاری - بیکاری دوره‌ای (د) بیکاری دوره‌ای - بیکاری ساختاری

سوالات تشریحی ۱۴۶

الف) فقر مطلق را تعریف کنید و دو مورد از پیامدهای رکود و بیکاری را بنویسید.

ب) چرا در دوران حکومت پهلوی دولت در اقتصاد حضور گسترده‌ای داشت؟ توضیح دهید.

پ) اقتصاد مقاومتی یعنی چه؟

ت) چرا رشد اقتصادی در هر کشور یک هدف مشترک محسوب می‌شود؟

۱۴۷ مسائل زیر را حل کنید.

الف) در یک کشور با اطلاعات زیر، نرخ بیکاری را محاسبه کنید.

جمعیت کل	جمعیت کمتر از ۱۵ سال	جمعیت غیرفعال بالای ۱۵ سال	جمعیت شاغل بالای ۱۵ سال
۱۵۰ میلیون نفر	۲۰ میلیون نفر	۵۰ میلیون نفر	۶۰ میلیون نفر

ب در یک جامعه، اگر مجموع ارزش مواد غذایی، پوشاک و ماشین‌آلات ۵۰۰ میلیون تومان باشد، با توجه به جدول موارد زیر را به دست آورید.
الف) تولید ناخالص داخلی (ب) تولید خالص داخلی (ج) تولید خالص سرانه

تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند	۱۰۰ میلیون
تولید خارجیان مقیم کشور	۱۵۰ میلیون
تولید خدمات در داخل کشور	یک سوم ارزش تولیدات زنان خانه‌دار
هزینه استهلاك	۳۰ میلیون
ارزش مواد اولیه بنگاه‌های تولیدی	۴۵ میلیون
ارزش تولید زنان خانه‌دار	۶۰ میلیون
جمعیت	۴۰ میلیون نفر

پ اگر در یک جامعه فرضی فقط دو کالای الف و ب تولید شده باشد، با توجه به اطلاعات جدول، موارد زیر را به دست آورید. (سال ۹۵ را سال پایه در نظر بگیرید.)

کالا	سال ۹۵		سال ۹۶	
	قیمت	مقدار	قیمت	کالا
الف	۲۰۰	۵۰	۲۵۰	۶۰
ب	۱۰۰	۶۰	۱۵۰	۸۰

الف) تولید ناخالص اسمی سال ۹۵ و ۹۶

ب) تولید ناخالص واقعی سال ۹۶

ج) نرخ رشد واقعی تولید در سال ۹۶

ت اگر هزینه سبد بازار در آذر ماه ۹۸ برابر ۸۰ میلیون تومان و در آذر ماه ۹۹ برابر ۱۲۰ میلیون باشد، شاخص قیمت مصرف‌کننده را محاسبه کنید. (نوشتن فرمول و مراحل انجام محاسبه الزامی است.)

ث با توجه به اطلاعات داده شده جدول را کامل کرده و شاخص دهک‌ها را محاسبه کنید.

سهم دهک اول	۴ درصد
سهم دهک دوم	؟
سهم دهک سوم	؟
سهم دهک چهارم	۸ درصد
سهم دهک پنجم	۸ درصد
سهم دهک ششم	۹ درصد
سهم دهک هفتم	؟
سهم دهک هشتم	۱۳ درصد
سهم دهک نهم	۱۸ درصد
سهم دهک دهم	۲۱ درصد

تفاوت سهم دهک اول و دوم ۲ درصد

تفاوت سهم دهک سوم و نهم ۱۱ درصد

تفاوت دهک نهم و هفتم ۷ درصد

۱۴۸ جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.

الف) نخستین اسکناس‌هایی بودند که توسط بشر رواج یافت.

ب) زمانی که اقتصاد کشور گرفتار می‌شود، سیاست انقباضی را بکار می‌گیریم.

پ) ناحیه خارج از مرز امکانات تولید، نقاطی هستند که کشور می‌تواند رسیدن به آن را داشته باشد.

ت) هرچه نسبت دهک‌ها بیشتر باشد، توزیع درآمد در آن دهک است.

۱۴۹ (ص) یا (غ) بودن سؤالات را مشخص کنید.

الف) در محاسبه تولید ناخالص داخلی واقعی، یک سال را به عنوان سال پایه در نظر می‌گیریم.

ب) الگوی پیشرفت اسلامی - ایرانی یک الگوی پیشرفت بومی است که با فرهنگ ما سازگاری داشته باشد.

پ) اساسی‌ترین شاخص ارزیابی وضعیت اشتغال کشور نرخ فقر است.

ت) وجود منابع انسانی سبب شده است که کشور در زیر منحنی مرز امکانات تولید قرار بگیرد.

۱۵۰ صحیح یا غلط بودن سؤالات زیر را مشخص کنید.

الف) یک کارآفرین موفق باید بتواند هزینه و درآمدش را درست محاسبه کند.

ب) اگر مقدار تقاضای کالایی از مقدار عرضه آن بیشتر باشد در بازار، مازاد رخ می‌دهد.

پ) یکی از شاخص‌های رایج جهانی برای اندازه‌گیری پیشرفت اقتصادی کشورها، شاخص توسعه انسانی است.

۱۵۱ جاهای خالی را با کلمات مناسب تکمیل نمایید.

الف) کمیابی منابع هر جامعه را با مواجه می‌سازد.

ب) در بازار کالاها و خدمات خریدار و فروشنده هستند.

پ) زندگی عموم انسان‌ها در جامعه شهری به‌خاطر و تولید بر اساس مزیت، اقتصادی است.

ت) درصد افزایش سالانه سطح عمومی قیمت‌ها است.

۱۵۲) نوع بیکاری را مشخص کنید.

الف) لیسانسه‌ای که مغازه‌اش را بسته و در آزمون استخدامی شرکت می‌کند.

ب) تکنسینی که برای استخدام به کارخانه مراجعه کرده اما کارخانه نیاز به مهندس دارد.

۱۵۳) صحیح یا غلط بودن جمله‌های زیر را مشخص کنید.

الف) امروزه اغلب کسب و کارها در ایران به شکل تعاونی هستند.

ب) برای تولید کالا و خدمات، خانوارها باید از بنگاه‌ها منابع را خریداری یا اجاره کنند.

پ) دولت با تعریف و اجرای حقوق مالکیت، امنیت خرید و فروش در مبادلات را بهبود می‌بخشد.

ت) د- بارزترین نمونه مالیات بر مصرف، مالیات بر مشروبات غیرالکلی ماشینی و دخانیات است.

۱۵۴) گزینه مناسب را انتخاب کنید.

الف) ارزش بهترین گزینه بعدی است که شما آن را هنگام انتخاب از دست داده‌اید.

۱- ارزش افزوده ۲- هزینه فرصت ۳- زیان ۴- هزینه دررفته

ب) کدام گزینه منابع هر جامعه را با مبادله مواجه می‌سازد؟

۱- رفع نیاز ۲- کمبود امکانات ۳- زیاد بودن تولیدات ۴- کمیابی

پ) به معنای یافتن موقعیت‌هایی برای پیشرفت است؟

۱- کارآفرینی ۲- کاریابی ۳- کارآیی ۴- مبادله

ت) کدام گزینه در ارتباط با بازار غلط است؟

۱- بازار به مجموعه خریداران و فروشندگان چیزی در هر جایی اطلاق می‌شود.

۲- مبادلات در بازار ممکن است حضوری و حقیقی نباشد.

۳- در بازار کالاها و خدمات، خانوارها خریدار و بنگاه‌ها فروشنده‌اند.

۴- پول با عبور از بازار کالا و خدمات به‌عنوان سود بنگاه دریافت می‌شود.

۱۵۵) عبارات مرتبط را به هم وصل کنید.

شاغل	الف- مجموع افراد شاغل و افراد بیکار
جمعیت غیر فعال	ب- افرادی که در سن کار قرار دارند ولی شاغل و بیکار نیستند.
جمعیت فعال	ج- کسانی که در ازای کاری که انجام می‌دهند دستمزد یا حقوق می‌گیرند.
بیکار	د- کسی که بالاتر از ۱۵ سال دارد و در جستجوی کار است ولی کاری برای خود پیدا نمی‌کند.

الف) مجموع افراد شاغل و افراد بیکار

ب) جمعیت فعال: مجموع افراد شاغل و بیکار

ج):

د):

۱۵۶) در جای خالی کلمه مناسب بنویسید.

الف) اگر درآمدهای به‌دست آمده از هزینه‌های تولید کمتر باشد کسب و کار دچار می‌شود.

ب) با افزایش قیمت، مقدار کاهش می‌یابد و بالعکس.

پ) اولین و مهم‌ترین هدف مالیات افزایش دولت است.

ت) در فقر همیشه تعریف فقر نسبت به وضعیتی که ما در آن هستیم صورت می‌گیرد.

۱۵۷) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

- الف) ب- کدام شاخص تصویر بهتری از پیشرفت کشورها ارائه می‌دهد؟
 ب) ب- به اطمینانی که مردم به ارزش پول در مبادلات دارند گفته می‌شود.
 پ) ت- "فرد همواره باید مقداری پول یا برای رفع نیازهای آینده خود نگهداری کند" به کدامیک از وظایف پول اشاره دارد؟
 ت) ث- در چه صورت افزایش نقدینگی می‌تواند سبب تورم شود؟

۱۵۸) اگر سهم دهک اول در جامعه A برابر با ۳ درصد و سهم دهک دهم برابر با ۲۰ درصد باشد و سهم دهک اول در جامعه B برابر با ۶ درصد و سهم دهک دهم برابر با ۱۸ درصد باشد در این صورت:

- الف) الف- شاخص دهک جامعه A ؟
 ب) ب- شاخص دهک جامعه B ؟
 پ) ج- در کدام جامعه توزیع درآمد عادلانه‌تر است؟
 ۱۵۹) جملات صحیح و غلط را مشخص کنید.
 الف) با افزایش درآمد و کاهش هزینه‌ها می‌توان از وضعیت زیان دوری کرد.
 ب) مالیات بر درآمد اشخاص، مهم‌ترین نوع مالیات است.
 پ) مزیت نسبی یعنی داشتن توانایی تولید یک کالا و خدمات با استفاده از منابع کمتر نسبت به کشورهای دیگر.
 ت) طبق قانون عرضه با افزایش قیمت مقدار عرضه از هر کالا افزایش پیدا می‌کند و بالعکس.

۱۶۰) جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.
 الف) به دلیل وجود در امکانات و داشته‌ها همیشه باید بین گزینه‌ای انتخاب بده‌بستان کرد.
 ب) کنفرانس‌های پولی و مالی در سال تشکیل شد و نتیجه آن تشکیل و بود.

۱۶۱) به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

- الف) الف) سود چگونه محاسبه می‌شود؟
 ب) پیچیده‌ترین نوع کسب‌وکار چیست؟
 پ) انواع بازار را نام ببرید.
 ت) انواع مالیات را بنویسید.

۱۶۲) کشوری کالاهای زیر را در مدت یک‌سال تولید کرده است. مطلوب است:

مواد غذایی	۲۰ تن از قرار هر تن ۲۰۰۰۰۰۰
پوشاک	۵۰۰۰ عدد از قرار هر عدد ۲۰۰۰۰۰ ریال
ماشین‌آلات	۳۵۰ دستگاه از قرار هر دستگاه ۲۰۰۰۰۰۰۰ ریال
خدمات ارائه شده	۴۰۰۰۰۰۰۰ ریال
استهلاک در سال	۵۰۰۰۰۰۰۰ ریال

- الف) تولید ناخالص داخلی
 ب) تولید خالص داخلی
 ۱۶۳) جملات درست یا نادرست را مشخص کنید.
 الف) الف) به مجموعه خریداران و فروشندگان چیزی در هر جای ممکن، بازار گفته می‌شود.
 ب) ب) غلات در ایران جزو نخستین اسکناس‌ها بود.
 ۱۶۴) جاهای خالی را با پاسخ مناسب کامل نمایید.

الف) کسی که با نوآوری و خطرپذیری محصولات جدیدی تولید و عرضه می کند یا راه های جدیدی برای تولید کشف می کند می شود. نامیده

ب

ب) آن چه پشت سر پیمان های تجاری یا نقض آن بوده است، همان است.

پ

ج) کسانی که در ازاء کاری که انجام می دهند دستمزد یا حقوق می گیرند، محسوب می شوند.

ت

د) رشد اقتصادی به معنای است.

ث

س) برای عبور از مشکلات اقتصادی و آسیب هایی که در دوران کنونی اقتصاد ملی ما را تهدید می کند، و به آن در فشارها و تکان های خارجی، ضروری است.

۱۶۵) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

الف

الف) مطلوب ترین تولید با منابع موجود، در کدام قسمت منحنی مرز امکانات تولید است؟

ب

ب) منابع مالی (درآمد) دولت را نام ببرید.

پ

ج) دو مورد از پیامدهای بیکاری و رکود را نام ببرید.

ت

د) علل تورم را بنویسید.

ث

س) مهم ترین مولفه های پیشرفت اقتصاد کشور را نام ببرید.

ج

ش) سیاست های پولی به چند صورت انجام می شود؟ نام ببرید.

۱۶۶) در هر یک از موارد زیر مشخص کنید کشور A در تولید چه کالایی و دارای کدام مزیت است؟

الف

الف) کشور A می تواند سیب های با هزینه فرصت کم تری نسبت به کشور B تولید کند.

ب

ب) کشور A به ازای هر کیلو سیب که تولید می کند از تولید ۵ کیلو پرتقال صرف نظر می کند.

پاسخنامه تشریحی

۱) اولاً از منابع و سرمایه‌ها به بهترین نحو ممکن استفاده نمی‌شود که به نوعی هدر رفت آن‌ها محسوب می‌شود. (چرا که منابع کمیاب هستند) ثانیاً با تولید محصولات کمتر و بی‌کیفیت‌تر، رفاه جامعه کاهش می‌یابد.

۲)

الف) تولید پوشاک و غذا ۲۰ به ۱۰ به این معنی است که پوشاک ۲۰ واحد تولید و غذا ۱۰ واحد تولید می‌شود، به همین دلیل باید در تولید پوشاک متمرکز شود و به فکر وارد کردن غذا از یک کشور دیگر باشد که مزیت مطلق نسبت به او دارد.

ب) : کشور (الف) در تولید اتومبیل و کشور (ب) در تولید قهوه مزیت مطلق دارند. در نتیجه کشور (الف) باید به تولید اتومبیل بپردازد و قهوه مورد نیاز خود را از کشور (ب) وارد کند.

پ) گزینه «الف» در واقع مزیت نسبی در ارتباط با کشورهای دیگر به کار نمی‌رود، بلکه مقایسه بین دو یا چند کالا در یک کشور است، اما در گزینه «ب» اشاره به مزیت مطلق دارد (مقایسه کنید).

۳)

$$\text{درآمد سالانه} = 1500 \times 600,000 = 900,000,000$$

$$\text{حقوق ماهیانه کارمندان} = 400,000 \times 4 = 1,600,000$$

$$\text{حقوق سالانه کارمندان} = 1,600,000 \times 12 = 19,200,000$$

$$\text{اجاره سالانه کارگاه} = 8,000,000 \times 12 = 96,000,000$$

$$\text{هزینه استهلاک} = 19,200,000 \times \frac{20}{100} = 3,840,000$$

$$\text{هزینه سالانه} = 19,200,000 + 96,000,000 + 8,900,000 + 3,840,000 = 127,940,000$$

$$\text{سود یا زیان} = 900,000,000 - 127,940,000 = 772,060,000$$

۴) تورم بر رفاه مردم و امنیت اقتصادی آنها اثر منفی دارد، تورم موجب می‌شود فضای کسب و کار بی‌ثبات شود و تولیدکنندگان و بازرگانان نتوانند پیش‌بینی درستی از آینده قیمت‌ها در بازار داشته باشند و از سوی دیگر مصرف‌کنندگان کالا و خدمات نیز، با کاهش قدرت خرید پولشان مواجه می‌شوند و این بر رفاه آنها اثر منفی خواهد گذاشت.

۵) صادرات کالاها به تولیدکنندگان اجازه می‌دهد تا محصولات خود را در بازارهای بزرگتری به فروش برسانند و همچنین به منظور رقابت با تولیدکنندگان دیگر به تلاش بیشتر برای تولید بهتر و کارآمدتر وادار شوند.

۶) با محاسبه نسبت دهک دهم به دهک اول در کشورهای مختلف، شاخصی به دست می‌آید که برای مقایسه وضعیت توزیع درآمد بین آن‌ها به کار می‌رود. هرچه این نسبت بیشتر باشد، توزیع درآمد در آن جامعه نامناسب‌تر است.

$$A \text{ سهم دهک دهم} = \frac{20}{\text{سهم دهک اول}} = \frac{20}{5} = 4 = \text{شاخص توزیع درآمد در کشور } A$$

$$B \text{ سهم دهک دهم} = \frac{30}{\text{سهم دهک اول}} = \frac{30}{6} = 5 = \text{شاخص توزیع درآمد در کشور } B$$

در نتیجه توزیع درآمد در کشور B با شاخص دهک‌های ۵ در مقایسه با کشور A با شاخص دهک‌های ۴، نامناسب‌تر است.

$$7) \text{ cpi} = \frac{\text{هزینه سبد بازار در ماه (سال) معین} - \text{هزینه سبد بازار در ماه (سال) قبل}}{\text{هزینه سبد بازار در ماه (سال) قبل}} \times 100$$

$$\text{cpi} = \frac{7,500 - 5,000}{5,000} \times 100 = 50$$

$$8) \text{ نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100$$

$$20 = \frac{X}{10,000,000} \times 100 \Rightarrow X = 2,000,000 \text{ نفر}$$

۹)

۳ میلیون تومان = ۳,۰۰۰ = میلیارد تومان ۳ = درآمد سالیانه بنگاه‌ها

حال به بررسی هزینه‌ها می‌پردازیم، می‌توانیم با جمع کردن هزینه‌ها و کم کردن آن‌ها از درآمد، سود یا زیان بنگاه (عملکرد) را محاسبه کنیم:

۲,۴۰۰ = ۲۰۰ × ۱۲ = هزینه خرید مواد اولیه برای تولید سالیانه بنگاه

۳۶۰ = ۳ × ۱۰ × ۱۲ = میلیون تومان دستمزد سالیانه تمامی کارگران

۲,۷۶۰ = ۲,۴۰۰ + ۳۶۰ = هزینه‌های سالیانه بنگاه

میزان درآمد از هزینه‌ها بیشتر است، بنابراین تولیدکننده از فعالیت خود سود برده است.

۲۴۰ = ۳,۰۰۰ - ۲,۷۶۰ = سود سالیانه بنگاه

۱۰) اقتصاددانان افزایش در سطح عمومی قیمت‌ها را تورم می‌گویند. نرخ تورم، درصد افزایش سالانه سطح عمومی قیمت‌ها است. اگر قیمت کالاها در امسال نسبت به سال قبل ۲۰ درصد

افزایش یافته باشد؛ یعنی ما نسبت به سال قبل تورم ۲۰ درصد داریم و این به معنای آن است که قدرت خرید پول ما ۲۰ درصد کاهش یافته، یعنی با یک مقدار مشخص پول (مثلاً با ۵ هزار

تومان)، امسال ۲۰ درصد کمتر از قبل می‌توان کالا خریداری کرد، پس تورم نشان می‌دهد که قدرت خرید پول چقدر کاهش یافته است.

۱۱ مقاومت‌سازی اقتصادی به معنای آن است که مجموع نیروهای مولد شرکت‌ها، مؤسسات تولیدی و خدماتی یک کشور، روی پای خود بایستند تا بتوانند در صورت به‌وجود آمدن بحران، تمامی نیازهای اساسی و حیاتی‌شان را خودشان تولید و تأمین کنند و وابسته به بیگانگان نباشند.

اقتصاد مقاوم، محصول خودباوری، تلاش و مجاهدت همه‌جانبه و فراگیر مردمان سخت‌کوشی است که حاضر نیستند زیر سایه بیگانگان زندگی کنند و به آن وابسته باشند.

۱۲

درصد ۳ = سهم دهک اول - سهم دهک سوم
 درصد ۳ = ۶ - ۳ = سهم دهک اول ⇒ سهم دهک اول = ۳ - سهم دهک اول = ۶
 درصد ۲/۵ = سهم دهک پنجم - سهم دهک هفتم
 درصد ۸ = ۱۰/۵ - ۲/۵ = سهم دهک پنجم ⇒ سهم دهک پنجم = ۲/۵ - سهم دهک پنجم = ۱۰/۵
 درصد ۷ = سهم دهک پنجم - سهم دهک نهم
 درصد ۱۵ = ۸ + ۷ = سهم دهک نهم ⇒ سهم دهک نهم = ۸ - سهم دهک نهم = ۷
 درصد ۲۱ = سهم دهک اول - سهم دهک دهم
 درصد ۲۴ = ۲۱ + ۳ = سهم دهک دهم ⇒ سهم دهک دهم = ۲۱ - سهم دهک دهم = ۳

۱۳

در دوره پایانی حکومت صفویه: اقتصاد ایران به تدریج رو به ضعف نهاد. حاکمان وقت، تصور درستی از موقعیت جهان و وظایف خطیر تاریخی خود نداشتند و نتوانستند با انتخاب روش درست و بهره‌برداری از اوضاع خاص آن زمان، جریان پیشرفت و نوسازی را آغاز کنند.

۱۴

روند افول اقتصاد ایران با حکومت رضاخان و تشکیل سلسله پهلوی ادامه یافت: ویژگی عمده این دوره: جدا شدن اقتصاد ایران از ابعاد هویتی، فرهنگی، اجتماعی، تاریخی و دینی خود بود و به جای تکیه بر پایه‌های بومی و درون‌زای داخلی و ملی به بیرون از مرزها و قدرت‌های بزرگ متکی بود.

با وجود ایجاد زمینه‌های قانونی (قانون تجارت و تعاونی‌ها)، زیرساخت‌های موصلانی (مانند راه‌آهن)، گسترش مدارس و دانشگاه‌ها و بهبود نسبی بهداشت اقتصاد ایران نتوانست از ضعف ساختاری و هویتی رها شود.

تعدی حکومت پهلوی بر موقوفات و مالکیت‌های خصوصی و عمومی، واگذاری منابع نفتی و معدنی به بیگانگان، اجرای برنامه‌هایی موسوم به انقلاب سفید، نوسازی و توسعه که به صورت سطحی، ظاهری و با صنایع مونتاژ انجام شد. درآمدهای نفتی که ایران را به بازار مصرفی کالاهای کشورهای صنعتی تبدیل کرده بود، بیماری اقتصاد ایران را تشدید کرد. دولت، حضوری گسترده در عرصه اقتصاد کشور داشت و توانست سازمان و تشکیلات خود را نوسازی کند.

نظام نوینی در مالیات‌ستانی و بودجه‌بندی کشور پدید آمد. برخی از شاخص‌های اقتصادی، اجتماعی و انسانی بهبود یافت. در نتیجه افزایش درآمدهای نفتی، قدرت اقتصادی دولت افزایش یافت. دولت با هدف ایجاد توسعه‌نمایی به اجرای طرح‌های عمرانی متعدد پرداخت و بخشی از درآمدهای نفتی صرف ساخت‌وساز شد. کارخانه‌ها و مؤسسات زیادی شکل گرفت و دولت به‌عنوان کارفرمای بزرگ در عرصه اقتصاد مطرح شد. ساختارهای اساسی اقتصاد کشور زیر سلطه و برنامه‌ریزی بیگانگان قرار گرفت.

۱۵

۱- بی‌مبالاتی و یا سوءاستفاده برخی از صرافان از اعتماد مردم
 ۲- تعداد زیاد انواع رسیده‌ها و صرافی‌ها که آشنایی و اعتبارسنجی آنها را برای مردم سخت کرده بود. برای جلوگیری از بروز این مشکلات، چاپ و انتشار اسکناس برعهده دولت شد. (ایده انتشار پول توسط یک بانک تجاری از اینجا شکل گرفت).

۱۶

وظایف پول	
۱) وسیله پرداخت در مبادلات:	در هنگام خرید و فروش هر کالایی، پول پرداخت می‌شود. افراد در مبادلات پول را می‌پذیرند، زیرا می‌دانند دیگران نیز هنگام فروش کالا یا خدمت خود، آن را می‌پذیرند. نقش اصلی پول در مبادلات = آسان‌سازی مبادله
۲) وسیله سنجش ارزش:	می‌توان ارزش کالاها را مشخص کرد و سپس ارزش نسبی آنها را باهم سنجید. این عمل پول، کار خرید و فروش کالاهای مختلف و تبدیل قیمت‌ها را به یکدیگر آسان می‌کند. هر کشور دارای واحد ارزش خاص خود است، مانند یورو در اتحادیه اروپا، دلار در آمریکا و ریال (تومان) در ایران
۳) وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش:	علاوه بر مخارج روزمره، برخی مخارج غیرقابل پیش‌بینی وجود دارد. افراد پول‌هایی را که نزد خود پس‌انداز کرده‌اند، به‌عنوان وسیله حفظ ارزش در زمان لازم مورد استفاده قرار می‌دهند.
۴) وسیله پرداخت‌های آینده:	در صورتی که پول بتواند حفظ ارزش کند، می‌تواند وسیله مناسبی برای پرداخت‌های آینده نیز باشد. اکثر معاملات تجاری در مقابل پرداخت‌های آینده صورت می‌گیرد. همانند: خرید اقساطی و رد و بدل کردن حواله‌های بانکی

۱۷) مشکلات بیکاری:

۱- از دست دادن درآمد خانوار

۲- از دست دادن بیمه خدمات درمانی

۳- استفاده از پس انداز خود برای غذا، پوشاک و مسکن (برای خانواده‌هایی که هیچ دستمزد دیگری ندارند).

۴- قرض گرفتن از دیگران برای تأمین نیازهای خود

۵- ناتوانی در پرداخت هزینه‌های غیرمترقبه مانند درمان و خرابی لوازم خانگی و ...

۶- بروز اختلافات خانوادگی

۷- افزایش جرم و جنایت در جامعه

۸- تأثیر منفی بر بودجه دولت

۱۸) بیکاری اصطلاحی: این نوع بیکاری شامل کسانی می‌شود که شغل قبلی خود را به دلایلی رها کرده و به امید یافتن شغلی بهتر در جست‌وجو هستند. همچنین شامل کسانی است که به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند. این نوع بیکاری، کوتاه‌مدت است و در همه کشورهای وجود دارد.

۱۹) برای محاسبه تولید ناخالص داخلی، فقط باید ارزش کالاها و خدمات نهایی (نه محصولات واسطه‌ای) را در نظر بگیریم. ارزش کالاها و خدمات واسطه‌ای در تولیدات نهایی محاسبه شده است و اگر آنها را هم جداگانه محاسبه کنیم، دچار خطای محاسبه مجدد شده‌ایم.

با محاسبه ارزش کل لباس‌های تولیدشده، خودبه‌خود ارزش کالاها و واسطه‌ای که در آن به کار رفته است نیز محاسبه می‌شود.

۲۰) اگر در جامعه‌ای میزان تولید در دوره‌ای معین نسبت به دوره قبل افزایش یابد، می‌گوییم در آن جامعه رشد صورت گرفته است. رشد به معنای افزایش تولید است. بنابراین مفهومی کمی است. کشورها معمولاً با سرمایه‌گذاری بیشتر یا به کارگیری روش‌های بهتر و فناوری مناسب‌تر، ظرفیت تولیدی خود را افزایش می‌دهند. و این امر به درآمد بیشتری می‌انجامد. به همین دلیل گاهی افزایش شاخص‌های رشد یک کشور را با افزایش درآمد آن کشور معادل در نظر می‌گیرند.

۲۱) ایران به دلیل } وسعت و پهناوری جغرافیایی
} برخورداری از منابع طبیعی
} قرار گرفتن در چهارراه بین‌المللی
} بهبود نسبی بهداشت

۲۲) اقتصاددانان با اصطلاحاتی مانند: } ثبات اقتصادی
} استحکام اقتصادی
} تاب‌آوری اقتصادی
} پایداری
} بر مقاومت‌سازی اقتصادی تأکید می‌کنند.

۲۳) در بخش اقتصادی قانون اساسی، بر آموزه‌هایی همچون: } اقتصاد مردمی
} نفی سلطه بیگانگان
} استقلال اقتصادی
} عدالت اقتصادی حقوق اقتصادی شهروندان
} تأکید شده است.

۲۴) ویژگی عمده این دوره: جدا شدن اقتصاد ایران از ابعاد هویتی، فرهنگی، اجتماعی، تاریخی و دینی خود بود و به جای تکیه بر پایه‌های بومی و درون‌زای داخلی و ملی به بیرون از مرزها و قدرت‌های بزرگ متکی بود.

با وجود } ایجاد زمینه‌های قانونی (قانون تجارت و تعاونی‌ها)
} زیرساخت‌های مواصلاتی (مانند راه‌آهن)
} گسترش مدارس و دانشگاه‌ها
} بهبود نسبی بهداشت

تعدی حکومت پهلوی بر موقوفات و مالکیت‌های خصوصی و عمومی
واگذاری منابع نفتی و معدنی به بیگانگان
اجرای برنامه‌های موسوم به انقلاب سفید
نوسازی و توسعه که به صورت سطحی، ظاهری و با صنایع مونتاژ انجام شد
درآمدهای نفتی که ایران را به بازار مصرفی کالاهای کشورهای صنعتی تبدیل کرده بود
دلائل به وجود آمدن تورم در جامعه:

۲۵) ۱- نابرابری عرضه و تقاضای کل در اقتصاد (فزونی تقاضا بر عرضه)

در این شرایط دولت برای مقابله و کنترل تورم، باید میزان عرضه کالاها را افزایش دهد. دولت برای افزایش عرضه کالاها:

۱- ظرفیت‌های تولیدی را افزایش می‌دهد. (این روش زمان‌بر است).

۲- از طریق افزایش واردات بازار را تنظیم کنند.

۲- یکی دیگر از دلایل وجود تورم در جامعه: هماهنگ نبودن افزایش نقدینگی در کشور با افزایش تولید

در این حالت دولت باید میزان نقدینگی را کنترل کند. به سیاست‌هایی که دولت از طریق بانک مرکزی برای «مدیریت حجم نقدینگی» و «حفظ ارزش پول» اعمال می‌کند، «سیاست‌های پولی» می‌گویند.

۲۶) اگر یک واحد پول نتواند در طول زمان ارزش خود را حفظ کند، می‌گوییم قدرت خرید آن دستخوش تغییر است.

با ۲۰ هزار تومان در ۲۰ سال قبل می‌توانستیم یک کیف خریداری کنیم ولی اکنون با گذشت زمان پول ارزش خود را حفظ نکرده و قدرت خرید کاهش یافته به طوری که امروز با پنج هزار تومان می‌توان تنها هزینه خرید ۲ بسته بیسکویت را پرداخت کرد.

پول نتوانسته ارزش خود را حفظ کند و به همین دلیل می‌گوییم قدرت خریدش را از دست داده است.

قدرت خرید پول به سطح عمومی قیمت‌ها بستگی دارد:

رابطه میان قدرت خرید پول و سطح عمومی قیمت‌ها، رابطه‌ای معکوس است.

هرچه سطح عمومی قیمت‌ها افزایش یابد (کالاها و خدمات گران‌تر شوند) قدرت خرید پول کاهش می‌یابد (با یک واحد پول مقدار کمتری از کالاها و خدمات را می‌توانیم خریداری کنیم.) و برعکس (هرچه کالاها و خدمات ارزان‌تر شوند، با یک واحد پول می‌توانیم مقدار بیشتری از کالاها و خدمات را خریداری کنیم.)

۲۷

$$\text{میلیارد ریال} = 50,000 \times \frac{3}{100} = 1,500$$

$$\text{میلیارد ریال} = 50,000 \times \frac{6}{100} = 3,000$$

$$\text{میلیارد ریال} = 50,000 \times \frac{10}{100} = 5,000$$

$$\text{میلیارد ریال} = 50,000 \times \frac{29}{100} = 14,500$$

۲۸

$$\text{تومان} = GDP = (75 \times 400) + (700 \times 120) = 114,000$$

$$\text{تومان} = GDP = (75 \times 300) + (700 \times 60) = 64,500$$

۲۹

جمعیت زیر ۱۵ سال - جمعیت کل = جمعیت ۱۵ سال و بالاتر

$$\text{نفر} = 2,000,000 - 500,000 = 1,500,000$$

جمعیت غیرفعال - جمعیت ۱۵ سال و بالاتر = جمعیت فعال

$$\text{نفر} = 1,500,000 - 300,000 = 1,200,000$$

$$\text{نفر} = 200,000 = 1,200,000 - 1,000,000 = \text{جمعیت شاغل} - \text{جمعیت فعال} = \text{جمعیت بیکار}$$

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100$$

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{200,000}{1,200,000} \times 100 = 16.66\%$$

۳۰ اقتصاد مقاومتی، اقتصادی پیشرفته، مردمی و دانش‌بنیان که در برابر تهدیدات و تکان‌های داخلی و خارجی آسیب‌ناپذیر است و با اتکال به قابلیت‌ها و ظرفیت‌های داخلی و استفاده از فرصت‌های بیرونی، نیازها و مشکلات اقتصادی را رفع می‌کند و با تحریم‌ها و تهدیدات متوقف نمی‌شود. وابسته نبودن اقتصاد ملی به اقتصادهای بیگانه را می‌توان با نام استقلال اقتصادی شناخت. با این حال، استقلال اقتصادی به معنای ارتباط با کشورهای دیگر نیست و هر کشوری برای پیشرفت، به تعامل منطقی با کشورهای دیگر نیاز دارد. مهم آن است که این تعامل، مقتدرانه و از روی تدبیر باشد.

۳۱ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی، اشتغال و توجه زیاد به نوآوری، خلاقیت و ضرورت ارتقای بهره‌وری، تشویق سرمایه‌گذاری، اصلاح الگوی مصرف و ... می‌تواند زمینه‌ساز کسب‌وکار و رونق آن و به‌عنوان بهترین راه برای مقابله با تحریم‌های اقتصادی باشد.

۳۲ در حالت رکود اقتصادی که سطح تولید کاهش و بیکاری افزایش می‌یابد، بانک مرکزی سیاست افزایش نقدینگی در گردش (سیاست پولی انبساطی) را به کار می‌گیرد. بانک مرکزی می‌تواند با خرید اوراق مشارکت در دست مردم به‌طور مستقیم نقدینگی را به جامعه تزریق کند.

۳۳ زیرا ما به کالاهایی که به‌صورت روزانه مصرف می‌کنیم توجه داریم، در حالی که تورم با شاخص‌های کلان و با محاسبه قیمت همه کالاهای مصرفی افراد جامعه به دست می‌آید. حتی کالاهایی که مردم ممکن است هر چند سال یک‌بار مصرف کنند.

۳۴ درآمد داخلی: مجموع درآمدهایی است که در طول سال برای کشور به دست می‌آید.

۳۵ نقدینگی عبارت است از: کل حجم پول موجود در کشور (اسکناس در دست مردم، سپرده‌های بانکی)

۳۶ با معیار بانک جهانی، افرادی که زیر ۱/۹ دلار در روز درآمد دارند (در شاخص فقر مطلق، ارزش دلار از طریق روش برابری قدرت خرید محاسبه می‌شود) زیر خط فقر مطلق و از تأمین احتیاجات اولیه زندگی خود عاجز هستند.

۳۷ نقاطی که بر روی منحنی مرز امکانات تولید قرار داشته باشد، بیانگر این است که در این نقاط تخصیص بهینه امکانات صورت گرفته و از همه ظرفیت منابع در جهت تولید استفاده شده است و در واقع این نقاط، نقاط کارا محسوب می‌شوند.

۳۸ مواردی که در تولید ناخالص داخلی محاسبه نمی‌شوند:

- ۱- کار بدون دستمزد (کارهایی که، پولی برای آن‌ها رد و بدل نمی‌شوند)، مثال: کارهای خانه، خدمات داوطلبانه ارائه شده در خیریه‌ها
- ۲- خرید و فروش کالاهای دست دوم، مثال: خودرو، مبلمان یا خانه (این قبیل کالاها زمانی که برای اولین بار تولید و فروخته شده‌اند، به حساب آمده‌اند).
- ۳- تولیدات اقتصاد زیرزمینی، غیرقانونی و قاچاق: اطلاعات دقیقی از این فعالیت‌ها در دست نیست و عملاً محاسبه آن‌ها مشروعیت بخشی به آن‌ها تلقی می‌شود.

۳۹ دلایل به‌وجود آمدن تورم در جامعه:

- ۱- نابرابری عرضه و تقاضای کل در اقتصاد (فزونی تقاضا بر عرضه)
- در این شرایط دولت برای مقابله و کنترل تورم، باید میزان عرضه کالاها را افزایش دهد. دولت برای افزایش عرضه کالاها:
 - ظرفیت‌های تولیدی را افزایش می‌دهد (این روش زمان‌بر است).
 - از طریق افزایش واردات، بازار را تنظیم کند.
- ۲- تورم می‌تواند علل دیگری هم داشته باشد. مثلاً جنگ، سیل یا زلزله ممکن است تولید و عرضه محصولات را کم نماید.
- ۳- یکی دیگر از دلایل وجود تورم در جامعه: هماهنگ نبودن افزایش نقدینگی در کشور با افزایش تولید
- در این حالت دولت باید میزان نقدینگی را کنترل کند، به سیاست‌هایی که دولت از طریق بانک مرکزی برای «مدیریت حجم نقدینگی» و «حفظ ارزش پول» اعمال می‌کند، «سیاست‌های پولی»

می گویند.

۴- در کشورها، افزایش درآمدهای نفتی هرچندگاهی به افزایش ظرفیت‌های تولیدی کمک می‌کند؛ اما باعث رشد درآمدهای اقتصادی و رشد حجم نقدینگی در کشور می‌شود. که تورم است. علاوه بر این، نوسانات نرخ ارز غیر بر ارزش پول ملی ما اثر منفی می‌گذارد و منجر به کاهش قدرت خرید پول ملی می‌شود.

۴۰) برای عبور از مشکلات اقتصادی و آسیب‌هایی که اقتصاد ملی را در دوران کنونی تهدید می‌کند: مقاومت‌سازی اقتصاد و مصونیت‌بخشی به آن در برابر فشارها و تکان‌های خارجی ضروری است.

اقتصاددانان با اصلاحاتی مانند: ثبات اقتصادی، استحکام اقتصادی، تاب‌آوری اقتصاد و پایداری بر مقاومت‌سازی اقتصادی تأکید می‌کنند. مقاومت‌سازی اقتصادی: مجموع نیروهای مولد، شرکت‌ها، مؤسسات تولیدی و خدماتی یک کشور، روی پای خود بایستند تا بتوانند در صورت به وجود آمدن بحران، تمامی نیازهای اساسی و حیاتی‌شان را خودشان تولید و تأمین کنند و وابسته به بیگانگان نباشند.

اقتصاد مقاوم، محصول: خودباوری، تلاش و مجاهدت همه جانبه و فراگیر مردمان سخت‌کوشی است که حاضر نیستند زیر سایه بیگانگان زندگی کنند.

۴۱) در سال ۱۹۴۷، ۲۳ کشور قراردادی غیررسمی به نام قرارداد گات را امضا کردند. (برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورهای علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان) بعدها این قرارداد به سازمان دائمی تجارت جهانی تبدیل شد.

۴۲) دولت سالیانه بخشی از درآمد موردنیاز خود را از طریق ایجاد بدهی (یا از طریق گرفتن از مردم یا شریک کردن آن‌ها در طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری‌های دولت و تقسیم سود بین آن‌ها) تأمین می‌کند. (این درآمد نیز تا ابد پایدار نمی‌تواند باشد).

۴۳) الف)

$$\begin{aligned} \text{سهام دهک دهم} &= \frac{\text{سهام دهک اول}}{\text{شاخص دهک‌ها A}} \\ \text{سهام دهک اول} &= \frac{24}{8} = 3 \\ \text{سهام دهک‌ها در کشور A} &= \frac{30}{5} = 6 \end{aligned}$$

ب) با محاسبه نسبت دهک دهم به دهک اول در کشورهای مختلف، شاخصی به دست می‌آید که برای مقایسه وضعیت توزیع درآمد بین آن‌ها به کار می‌رود. هرچه این نسبت «بیشتر» باشد، توزیع درآمد در آن جامعه «نامناسب‌تر» است. در نتیجه توزیع درآمد در کشور A با شاخص دهک‌های ۳، نسبت به کشور B با شاخص دهک‌های ۶ عادلانه‌تر است.

۴۴)

$$\begin{aligned} \text{تومان } GDP &= (180 \times 2,000) + (100 \times 1,500) = 510,000 \text{ سال } 1395 \\ \text{تومان } GDP &= (180 \times 1,200) + (100 \times 1,300) = 346,000 \text{ واقعی سال } 1395 \\ \text{تومان } GDP &= (200 \times 1,200) + (70 \times 1,300) = 331,000 \text{ واقعی سال } 1394 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{نرخ رشد تولید اسمی} &= \frac{510,000 - 331,000}{331,000} \times 100 \approx 54 \text{ درصد} \\ \text{نرخ رشد تولید واقعی} &= \frac{346,000 - 331,000}{331,000} \times 100 \approx 4.5 \text{ درصد} \end{aligned}$$

۴۵)

$$\begin{aligned} \text{جمعیت زیر ۱۵ سال} - \text{جمعیت کل} &= \text{جمعیت ۱۵ سال و بالاتر} \\ \text{نفر} &= 68,000,000 - 22,000,000 = 46,000,000 \\ \text{جمعیت غیرفعال} - \text{جمعیت ۱۵ سال و بالاتر} &= \text{جمعیت فعال} \\ \text{نفر} &= 46,000,000 - 26,000,000 = 20,000,000 \\ \text{نرخ بیکاری} &= \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100 \\ \text{نرخ بیکاری} &= \frac{4,000,000}{20,000,000} \times 100 = 20 \text{ درصد} \\ \text{جمعیت بیکار} - \text{جمعیت فعال} &= \text{جمعیت شاغل} \\ \text{نفر} &= 20,000,000 - 4,000,000 = 16,000,000 \\ \text{نرخ اشتغال} &= \frac{\text{جمعیت شاغل}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100 \\ \text{نرخ اشتغال} &= \frac{16,000,000}{20,000,000} \times 100 = 80 \text{ درصد} \end{aligned}$$

۴۶)

$$cpi = \frac{\text{هزینه سبد بازار در ماه (سال) قبل} - \text{هزینه سبد بازار در ماه (سال) معین}}{\text{هزینه سبد بازار در ماه (سال) قبل}} \times 100$$

$$cpi = \frac{2400 - 1700}{1700} \times 100 = 41.7$$

۴۷) اقتصاد مقاومتی، اقتصادی است پیشرفته، مردمی و دانش بنیان که در برابر تهدیدات و تکان‌های داخلی و خارجی، آسیب‌ناپذیر است و با اتکالی به قابلیت‌ها و ظرفیت‌های داخلی و استفاده از فرصت‌های بیرونی، نیازها و مشکلات اقتصادی را رفع می‌کند و با تحریم‌ها و تهدیدات دشمنان به زانو در نمی‌آید.

۴۸) تورم از نظر علم اقتصاد، افزایش سطح عمومی قیمت‌هاست. وقتی این افزایش در سطح عمومی قیمت‌ها، بی‌رویه، پرنوسان و مداوم باشد، با تورم زیان‌بار روبه‌رو هستیم. تورم بر رفاه مردم

و امنیت اقتصادی آن‌ها اثر منفی دارد. تورم موجب می‌شود فضای کسب و کار بی‌ثبات شود و تولیدکنندگان و بازرگانان نتوانند پیش‌بینی درستی از آینده قیمت‌ها در بازار داشته باشند. به این ترتیب، تولید و خرید و فروش کالاها با مشکلات زیادی روبرو خواهد شد. از سوی دیگر، مصرف‌کنندگان کالاها و خدمات نیز، با کاهش قدرت خرید پولشان مواجه می‌شوند و این بر رفاه آن‌ها اثر منفی خواهد گذاشت.

۴۹ در بخش اقتصادی قانون اساسی، برآموزهایی همچون
 اقتصاد مردمی
 نفی سلطه بیگانگان
 استقلال اقتصادی
 حقوق اقتصادی شهروندان
 عدالت اقتصادی
 تأکید شده است.

۵۰ ویژگی عمده این دوره: جدا شدن اقتصاد ایران از ابعاد هویتی، فرهنگی، اجتماعی، تاریخی و دینی خود بود و به‌جای تکیه بر پایه‌های بومی و درون‌زای داخلی و ملی به بیرون از مرزها و قدرت‌های بزرگ متکی بود.

ایجاد زمینه‌های قانونی (قانون تجارت و تعاونی‌ها)
 با وجود گسترش مدارس و دانشگاه‌ها زیر ساخت‌های مواصلاتی (مانند راه آهن) اقتصاد ایران نتوانست از ضعف ساختاری و هویتی رها شود
 بهبود نسبی بهداشت

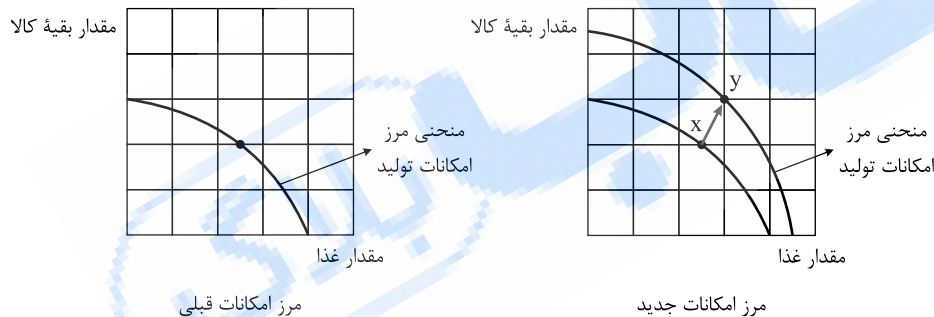
تعدی حکومت پهلوی بر موقوفات و مالکیت‌های خصوصی و عمومی
 واگذاری منابع نفتی و معدنی به بیگانگان
 اجرای برنامه‌هایی مرسوم به انقلاب سفید
 نوسازی و توسعه که به صورت سطحی، ظاهری و با صنایع مونتاژ انجام شد
 درآمدهای نفتی که ایران را به بازار مصرفی کالاهای کشورهای صنعتی تبدیل کرده بود
 بیماری اقتصاد ایران را تشدید کرد.

۵۱ برای محاسبه تولید ناخالص داخلی، فقط باید ارزش کالاها و خدمات نهایی (نه محصولات واسطه‌ای) را در نظر بگیریم. ارزش کالاها و خدمات واسطه‌ای در تولیدات نهایی محاسبه شده است و اگر آن‌ها را هم جداگانه محاسبه کنیم، دچار خطای محاسبه مجدد شده‌ایم. با محاسبه ارزش کل لباس‌های تولید شده، خود به خود ارزش کالاهای واسطه‌ای که در آن به کار رفته است نیز محاسبه می‌شود.

۵۲ شاخص توسعه انسانی تصویر کامل‌تری از پیشرفت اقتصادی یک کشور را ارائه می‌دهد.

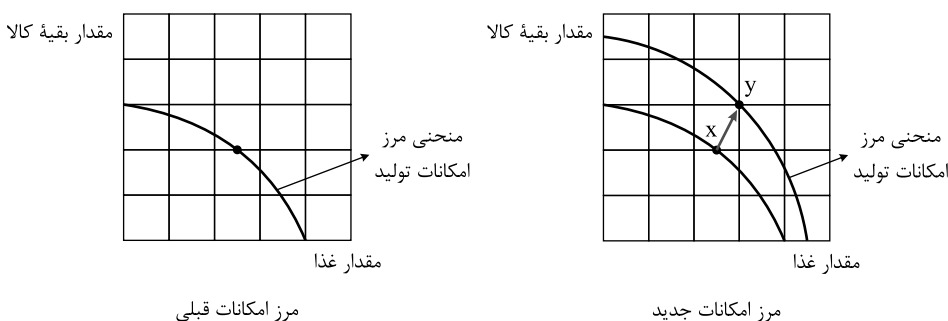
۵۳

کشور با صرفه‌جویی، سرمایه‌گذاری بیشتری انجام می‌دهد، با گذشت زمان، ظرفیت‌های تولیدی توسعه و در نتیجه مرز امکانات تولید به سمت بالا منتقل می‌شود. رشد اقتصادی به کشور امکان می‌دهد تا غذا و کالاهای دیگر بیشتر و بیشتری را تولید و مصرف کند.

۵۴ زمانی که اقتصاد کشور دچار تورم می‌شود، برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن بانک مرکزی سیاست کاهش نقدینگی یا همان کاهش حجم پول در گردش را به کار می‌گیرد.

بانک مرکزی می‌تواند با اعمال سیاست بازار باز (= فروش اوراق مشارکت): (در این روش بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به مردم به‌طور مستقیم از مقدار پول در دست مردم بکاهد.) تورم را کنترل و نقدینگی در گردش را کاهش دهد.

چک پول + سپرده‌های دیداری + اسکناس و مسکوکات = حجم پول
 حساب‌های پس‌انداز بلند مدت + حساب‌های پس‌انداز کوتاه مدت = شبه پول
 شبه پول + حجم پول = نقدینگی

۵۵ کل حجم پول موجود در کشور به‌علاوه شبه پول نقدینگی آن کشور به‌شمار می‌رود.

۵۶) بیکاری دوره‌ای: بیکاری‌ای که هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد. در دوره رکود، تولید کاهش می‌یابد و به همین دلیل شرکت‌ها استخدام خود را متوقف می‌کنند یا بخشی از نیروهای خود را بیکار می‌کنند.

۵۷) اولین و مهم‌ترین هدف مالیات، افزایش درآمد دولت است.

۵۸) یکی از وظایف دولت‌ها در هر کشوری، اجرای سیاست‌های فقرزدایی و برقرار کردن عدالت است. دولت‌ها موظفاند از طریق حمایت از شرکت‌های تولیدی و مبارزه با فساد، با فقر و بیکاری مبارزه کنند.

۵۹) مؤلفه‌های نظیر میزان امید به زندگی در بدو تولد، میانگین سال‌های تحصیلی، سرانه درآمد ناخالص ملی و شاخص‌های نابرابری تشکیل‌دهنده شاخص تولد انسانی است.

مؤلفه‌هایی نظیر نرخ باروری، نابرابری‌های جنسیتی، دسترسی به آب آشامیدنی سالم، بهداشت عمومی، شاخص‌های فقر و پایداری محیطی در گزارش‌های توسعه انسانی منعکس می‌شود.

۶۰) آنها معتقدند گروه زیادی از مردم آرامش و لذت را در خرج کردن و استفاده بیشتر از کالاها و حتی به رخ کشیدن آن می‌بینند، اما افرادی که چنین روحیه‌ای دارند، معمولاً در زندگی کمتر به آرامش می‌رسند.

۶۱) سهام دو نوع قیمت دارد، قیمت اولیه و ثانویه، به قیمت اولیه که شرکت برای بار اول می‌فروشد، قیمت اسمی می‌گویند و قیمت ثانویه قیمت بازاری است که صاحب سهام در تالار بورس اوراق بهادار در معرض فروش قرار می‌دهد.

۶۲) کشورها باید تصمیم بگیرند که منابع کمیاب خود را چگونه میان تولید کالاها اختصاص دهند. البته هر کشور صرفاً دو کالا تولید نمی‌کند، اما کار کردن با یک الگوی واقعی که شامل هزاران کالا و خدمات است، بسیار دشوار است و از این رو می‌توان تولیدات یک کشور را همچون تولیدات یک شرکت به صورت ساده و با دو کالا نشان داد.

۶۳)

درآمد سالیانه بنگاه اقتصادی $2400 \times 5,600,000 = 13,440,000,000$

اجاره سالیانه $5,800,000 \times 12 = 69,600,000$

دستمزد سالانه ۳۰ کارمند $3,200,000 (30 \times 12) = 1,152,000,000$

(هر سال معادل ۱۲ ماه است.)

هزینه استهلاک سالانه $450,000,000 \times \frac{1}{5} = 90,000,000$

هزینه سالانه کل تولید

(تفاوت درآمد و هزینه) $69,600,000 + 1,152,000,000 + 450,000,000 + 90,000,000 = 1,761,600,000$

میزان سودی که برده است:

$13,440,000,000 - 1,761,600,000 = 11,678,400,000$

۶۴) نقطه A منحنی مرز امکانات تولید را نمایش می‌دهد. نقطه B در درون مرز امکانات تولید است و نقطه C نقطه خارج از محدوده منحنی می‌باشد.

۶۵) بیمه روشی است برای انتقال خطرپذیری که در آن بیمه‌گذار یا بیمه‌شده، نگرانی ناشی از احتمال وقوع یک زیان بزرگ را با پرداخت حق بیمه معامله می‌کند. بیمه‌گر (شرکت بیمه) نیز با گردآوری حق بیمه‌ها، امکان جبران زیان هر بیمه‌گذار یا بیمه‌شده را فراهم می‌نماید.

۶۶) بیمه قراردادی است بین دو شخص که بر اساس آن یک طرف تحت عنوان بیمه‌گذار یا بیمه‌شده به طرف دیگر که بیمه‌گر (شرکت بیمه) نامیده می‌شود، حق بیمه پرداخت می‌کند و به ازای حق بیمه پرداخت‌شده، بیمه‌گر باید در صورت وقوع خطری که در قرارداد بیمه نوشته شده، خسارت بیمه‌گذار یا بیمه‌شده را پرداخت کند.

۶۷) وقتی کسی سهام می‌خرد دیگر نمی‌تواند هر وقت که خواست از مدیر کارخانه بخواهد که سرمایه او را پس دهد. چون آن مقدار اندک پول او به بخشی از ابزارآلات کارخانه تبدیل شده و سرمایه او قابل پس دادن نیست. اما هر وقت بخواهد به شراکت خود ادامه ندهد، می‌تواند برگه‌های سهام خود را به دیگری بفروشد و به پول موردنیاز خود برسد. وقتی که اوراق مشارکت می‌خریم، پس از انقضای مدت سررسید آن، علاوه بر اصل پول (سرمایه) سود آن را هم می‌گیریم.

۶۸) در صورتی که شرکت دارای مدیران لایق و توانمند باشد و مردم به عملکرد آنها اطمینان پیدا کنند، سرمایه‌های اندک خود را که به تنهایی نمی‌توانند کاری انجام دهند، در اختیار آنها قرار می‌دهند، به این ترتیب هم مشکل کمبود سرمایه شرکت حل می‌شود و هم درآمد دیگری به مردم اضافه می‌شود و سطح تولید در کشور افزایش می‌یابد.

۶۹) معایب این نوع حساب‌ها عبارتند از:

۱- پول به راحتی در دسترس نیست و باید تا پایان دوره مشخص شده آن را در حساب حفظ کرد؛ برداشت پول مشمول جریمه از دست رفتن بخشی از سود می‌شود.

۲- اگر نرخ سود عمومی افزایش یابد، سود این حساب‌ها در حد توافق‌شده باقی می‌ماند.

۳- معمولاً مقدار حداقلی باید در این حساب‌ها باشد تا مشمول بستن قرارداد و دریافت سود گردد.

۷۰) در حساب‌های سرمایه‌گذاری بلندمدت لازم است مقدار مشخصی پول برای مدت معین در بانک سپرده شود، دوره زمانی این حساب‌ها از شش ماه تا چندین سال است و نرخ سود آنها در دوره زمانی معین شده تغییر نخواهد کرد. در این حساب‌ها هر چقدر زمان طولانی‌تری پول سپرده‌گذاری شود، سود بیشتری هم به آن تعلق می‌گیرد.

۷۱) مزایای حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت:

۱- پول به راحتی در دسترس است، مجبور نیستید پولتان را برای زمان خاصی در بانک قرار بدهید. می‌توانید پولتان را بدون هیچ جریمه‌ای برداشت کنید.

۲- نرخ سود این سپرده‌ها می‌تواند هم‌زمان با افزایش نرخ سود عمومی بانک‌ها افزایش یابد.

۳- می‌توان با مقدار خیلی کمی پول، این حساب‌ها را باز نمود.

۴- می‌توان از خدمات بانکداری الکترونیک استفاده کرد.

۷۲) تفاوت حساب‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت و بلندمدت در میزان سود پرداختی به آنها و برخی شرایط دیگر است. در سپرده‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت واریز به حساب و برداشت از آن آزاد است و بانک در هر ماه به مانده موجودی حساب سود پرداخت می‌کند. اما در سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت امکان برداشت از حساب تا پایان دوره سرمایه‌گذاری (یک‌ساله یا بیشتر) وجود ندارد و در صورت برداشت از حساب مقداری از سودی که بانک در ابتدا تعهد کرده است می‌کاهد و به نوعی مشتری را جریمه می‌کند.

۷۳) سه دسته:

(۱) اهداف کوتاه‌مدت که زمان لازم برای رسیدن به آن کمتر از ۲ ماه است.

(۲) اهداف میان‌مدت که زمان رسیدن به این اهداف ۲ ماه تا ۳ سال است.

۳) اهداف بلندمدت که زمان لازم برای رسیدن به این اهداف سه سال یا بیشتر است.

۷۴

- ۱) «ج»
۲) «ه»
۳) «د»
۴) «الف»

۷۵) نه گفتن به خرید چیزهایی که نیاز نداریم و یا مضرند، یافتن راه‌های بهتر، پردازش مجدد و تبدیل یک کالا به کالایی دیگر، کمتر مصرف کردن یا با انرژی کمتر ولی دستاورد بیشتر مصرف کردن، استفاده از چیزی بیش از یک بار، درست کردن چیزی که خراب یا از کار افتاده است.

۷۶) یک مورد جالب برای مصرف صحیح و مسئولانه استفاده از ظروفی است که به راحتی در طبیعت تجزیه می‌شوند و به چرخه تبدیل و تغییر پیوسته آسیبی نمی‌رسانند. در مقابل ظروف پلاستیکی یا فلزی، سال‌ها در طبیعت می‌مانند و عملاً به چیزی دیگر تبدیل نمی‌شوند و به محیط زیست آسیب می‌زنند.

۷۷) اگر مفهوم اتلاف را به معنای دور ریختن و هدر دادن منابع در نظر بگیریم، اسراف مفهومی عام‌تر از اتلاف است. بلا استفاده گذاشتن اموال، مصرف بی‌جا، مصرف در معصیت و مصرف فراتر از سطح زندگی عمومی یا فراتر از توان مالی و یا عدم رعایت اولویت در به کارگیری سرمایه‌های شخصی و ملی، از جمله موارد اسراف است.

۷۸

معایب خرید مقایسه‌ای:

۱- خرید مقایسه‌ای زمان‌بر است.

۲- ممکن است خرید مقایسه‌ای هزینه‌بر باشد، مانند هزینه‌هایی که برای تماس تلفنی یا سوخت خودرو که برای بازدید از فروشگاه‌های مختلف صرف می‌کنید.

۳- ممکن است پس‌انداز حاصل از خرید مقایسه‌ای به‌ویژه برای اقلام با قیمت پایین، کمتر از هزینه‌های زمان، بنزین یا سایر هزینه‌های دیگر برای کسب اطلاعات باشد.

۷۹

مزایا و منافع خرید مقایسه‌ای عبارتند از:

۱- شما می‌توانید بخشی از پول خود را پس‌انداز کنید، زیرا در صورت مقایسه درست معمولاً هزینه کمتری پرداخت می‌شود.

۲- با خرید مقایسه‌ای، ویژگی‌ها یا ارزش بیشتری را با همان مقدار پول دریافت می‌کنید.

۳- با خرید مقایسه‌ای محصولی با کیفیت و با عملکرد بهتر می‌خرید.

۴- با خرید مقایسه‌ای درباره گزینه‌هایی از آن کالا که قبلاً از آنها مطلع نبودید، آگاه می‌شوید.

۵- با خرید مقایسه‌ای، نسبت به خرج کردن پول خود احساس آرامش بیشتری می‌کنید.

۸۰

- ۱) «الف»
۲) «د»
۳) «ب»
۴) «ه»

۸۱) در برنامه‌ریزی‌های اقتصادی خود، حتماً توجه داشته باشید که زمانی را به‌عنوان آغاز سال مالیتان در نظر بگیرید، البته به‌صورت طبیعی، سال مالی از همان روزی که اولین درآمدتان را به دست آورده‌اید، شروع می‌شود، بعد از گذشت یک سال درآمدی را که برایتان باقی مانده است به همراه اقلام مصرفی که خریده‌اید ولی از آن استفاده نکرده‌اید، محاسبه کنید و خمس آن را پرداخت نمایید.

۸۲

هر درآمدی که به دست می‌آوریم، اگر بعد از یک سال از مجموع مخارج ما زیاد بماند، به همان میزان که زیاد آمده است، مشمول خمس قرار می‌گیرد؛ یعنی موظفیم که ۲۰ درصد آن را به‌عنوان سهم امام و سهم سادات به مرجع تقلید یا نماینده او بدهیم.

۸۳

مراحل چهارگانه بودجه‌بندی عبارتند از:

۱) از هر منبعی که درآمدی به دست آوردید، آن درآمد را ماهیانه مشخص کنید و بنویسید.

۲) هزینه‌های متغیر و ثابت خود را به‌صورت ماهیانه فهرست کنید.

۳) مجموع درآمدها و هزینه‌های خود را ماهیانه با یکدیگر مقایسه کنید.

۴) اگر هزینه‌ها بیشتر از درآمد بود، مخارج غیرضروری را کم کنید یا فرصت‌هایی را که فراموش کردید به نظر آورید تا درآمدها افزایش یابد.

۸۴

۱) نوع مخارج را مشخص می‌کنیم.

۲) همچنین هزینه‌های قابل‌پیش‌بینی و غیرقابل‌پیش‌بینی

۳) ثابت یا متغیر بودن هزینه‌ها در طول هفته

۴) مشخص کردن میزان هزینه‌ها در زیر هر ستون

این مجموع به ما نشان می‌دهد که چه میزان پول در هر گروه صرف کرده‌ایم.

مجموع مخارج را محاسبه می‌کنیم و درصد صرف‌شده برای هر دسته را مشخص می‌کنیم و مقدار هزینه‌های برنامه‌ریزی‌شده و برنامه‌ریزی‌نشده را نیز محاسبه می‌کنیم.

۸۵

ریال $4,280,000 = 4,000,000 + 50,000 + 200,000 + 30,000$ = تولید ناخالص داخلی

ریال $2,140 = \frac{4,280,000}{2000} \rightarrow \frac{\text{تولید ناخالص داخلی}}{\text{جمعیت کشور}} = \text{تولید ناخالص داخلی سرانه}$

۸۶) برای محاسبه این شاخص، مردم کشور را به ده گروه جمعیتی مساوی تقسیم می‌کنند. در طبقه‌بندی این ده گروه سطح درآمد از کمترین به بیشترین مدنظر قرار می‌گیرد با محاسبه نسبت دهک دهم به دهک اول در کشورهای مختلف، شاخصی در کشورهای مختلف حاصل می‌شود که برای مقایسه وضعیت توزیع درآمد به کار می‌رود، هرچه این نسبت بیشتر باشد، توزیع درآمد در آن جامعه نامناسب‌تر است.

$\frac{\text{دهک دهم}}{\text{دهک اول}} = \text{شاخص توزیع دهک}$

هرچه عدد حاصل بزرگ‌تر نسبت به جامعه دیگر باشد توزیع درآمد ناعادلانه‌تر است.

- ۸۷) الف) کار بدون دستمزد (مثال) خدماتی که در خیریه‌ها به صورت داوطلبانه ارائه می‌شود، زیرا در آن پولی رد و بدل نمی‌شود.
 ب) خرید و فروش کالاهای دست دوم (مثال) مبلمان منزل، زیرا این قبیل کالاها زمانی که برای اولین بار تولید و فروخته شده‌اند، به حساب آمده‌اند.
 ج) تولید اقتصاد زیرزمینی، غیرقانونی و قاچاق، زیرا اطلاعات دقیقی از آنها در دست نیست و عملاً محاسبه آنها مشروعیت‌بخشی به این گونه فعالیت‌ها تلقی می‌شود.
 ۸۸) برای اندازه‌گیری تولید ناخالص داخلی، تنها کالا و خدمات نهایی محاسبه می‌شوند نه واسطه‌ای، زیرا کالاها و خدمات واسطه‌ای همگی در تولیدات نهایی محاسبه شده‌اند و اگر آنها را هم جداگانه محاسبه کنیم، دچار خطای محاسبه مجدد می‌شویم.
 مثال: برای ارزش لباس‌های تولید شده لازم نیست ارزش محصولاتی نظیر پنبه و نخ و پارچه را نیز جداگانه حساب کنیم، زیرا در ارزش کل لباس ارزش آنها محاسبه شده است.

- ۸۹) ۱) «د»
 ۲) «ج»
 ۳) «ب»
 ۴) «الف»

۹۰) اقتصاد مقاومتی، اقتصادی است پیشرفته، مردمی و دانش‌بنیان که در برابر تهدیدات و تکانه‌های داخلی و خارجی آسیب‌ناپذیر است و با اتکال به قابلیت‌ها و ظرفیت‌های داخلی و استفاده از فرصت‌های بیرونی، نیازها و مشکلات اقتصادی را رفع می‌کند و با تحریم‌ها و تهدیدات دشمنان، به زانو در نمی‌آید.

- ۹۱) از جمله اقدامات:
 ۱) ایجاد زمینه‌های قانونی (مانند قانون تجارت و تعاونی‌ها)
 ۲) ساخت زیرساخت‌های مواصلاتی (مانند راه آهن)
 ۳) گسترش مدارس و دانشگاه‌ها
 ۴) بهبود نسبی بهداشت

- ۹۲) ۱) نوسازی و توسعه ظاهری و سطحی که با صنایع مونتاژ انجام می‌گرفت.
 ۲) دولت با حضور گسترده خود در اقتصاد توانست سازمان و تشکیلات خود را نوسازی نماید.
 ۳) ایجاد نظام نوینی در مالیات‌گیری و بودجه‌بندی
 ۴) بهبود برخی شاخص‌های اقتصادی، اجتماعی، انسانی
 ۵) ایجاد طرح‌های عمرانی با هدف ایجاد توسعه نمایشی به وسیله درآمدهای نفتی
 ۶) ساخت کارخانه‌ها و مؤسسات زیادی که دولت را به عنوان یک کارفرمای بزرگ مطرح کرد.

- ۹۳) اقدامات ناموفقی که در دوره قاجار جهت نجات اقتصاد ایران انجام گرفت، اقدامات محدود ملی و مذهبی بود مانند:
 ۱) تأسیس دارالفنون و برقراری نظم مالی و اداری امیرکبیر
 ۲) تأسیس شرکت اسلامی و تحریم کالاهای خارجی توسط علمای اصفهان
 ۳) تحریم تنباکو و لغو قرارداد رژی
 ۴) بیانیه‌هایی در حمایت از تولید ملی

۹۴) این وضعیت با تغییر و تحول سریع در اروپا و شکل‌گیری قدرت‌های بزرگ در آن قاره مصادف بود. دولت‌های اروپایی با تجهیز ناوگان خود به رقابت شدید نظامی و تجاری با یکدیگر و استعمار کشورهای دیگر پرداختند، این رقابت و همچنین استعمار کشورهای دیگر، موجب تسریع جریان توسعه این کشورها شد. آنها از یک سو با چنگ انداختن بر دارایی‌های سایر ملت‌های جهان به ثروت اندوزی پرداختند و از سوی دیگر در رقابت با یکدیگر به نوسازی سریع صنایع و تولیدات خود اقدام کردند.

- ۹۵) ۱) «ب»
 ۲) «الف»
 ۳) «ج»
 ۹۶) دو عامل می‌تواند مهم‌ترین باشد:

۱) افزایش درآمدهای نفتی هرچند گاهی به افزایش ظرفیت‌های تولیدی کمک می‌کند، اما باعث رشد درآمدهای اقتصادی و رشد حجم نقدینگی در کشور می‌شود که تورم‌زاست.
 ۲) از سوی دیگر نوسانات نرخ ارز نیز بر ارزش پول ملی ما اثر منفی می‌گذارد و منجر به کاهش قدرت خرید پولی ملی و در پی آن منجر به تورم می‌شود.
 ۹۷) زمانی که اقتصاد کشور گرفتار تورم می‌شود، برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن، بانک مرکزی سیاست کاهش نقدینگی یا همان کاهش حجم پول در گردش (سیاست پولی انقباضی) را به کار می‌گیرد.

در حالت رکود اقتصادی که سطح تولید کاهش و بیکاری افزایش می‌یابد، معمولاً سیاست‌های انبساطی اعمال می‌شود.
 ۹۸) برای مقابله با عامل اول یعنی نابرابری عرضه و تقاضا دولت باید میزان عرضه کالاها را افزایش دهد، دولت به دو روش می‌تواند عرضه را افزایش دهد، روش اول آن است که ظرفیت‌های تولید را افزایش دهد، اما از آنجا که این روش معمولاً زمان‌بر است، دولت ترجیح می‌دهد از طریق افزایش واردات بازار را تنظیم کند.
 در حالت دوم، یعنی افزایش نقدینگی، دولت موظف است تا با کنترل میزان نقدینگی در کشور (اعمال سیاست پولی انقباضی) تورم را کنترل کند.

۹۹) عده‌ای از بازرگانان در معاملات خود به جای پرداخت سکه‌های فلزی رسیدی صادر می‌کردند که بیانگر بدهی آنان بود. طرف مقابل هم براساس اعتمادی که داشت این رسید را می‌پذیرفت. به تدریج بازرگانانی که به یکدیگر اعتماد داشتند این رسیدها را بین خود مبادله می‌کردند. مردم هم برای در امان ماندن از خطرهای احتمالی و همچنین رهایی یافتن از حمل مسکوکات در معامله‌ها، پول‌های خود را به تجار یا صرافان معتبر می‌سپردند و در مقابل رسید، معتبر از آنان دریافت می‌کردند و در معاملات خود این رسیدها را به کار می‌گرفتند تا جایی که در دوران تمدن اسلامی، کارگری در بلخ رسید صرافی اسلامبل (استانبول) را می‌گرفت. این رسیدها در واقع نخستین اسکناس‌ها بود که پشتوانه آنها طلا و نقره‌ای بود که نزد صرافان و بازرگانان نگهداری می‌شد.

۱۰۰) فقر نسبی: در این نوع فقر همیشه تعریف فقر نسبت به وضعیتی که ما در آن هستیم صورت می‌گیرد. از این رو معیار فقر در نواحی و زمان‌های مختلف متفاوت خواهد بود، به عنوان مثال ممکن است میزانی از سلامت که برای خانواده‌های یک ناحیه روستایی مطلوب و ایده‌آل باشد، برای خانواده‌های شهری ناچیز تلقی شود و براین اساس آنها خود را فقیر بدانند.

فقر مطلق: با توجه به مفهوم فقر نسبی می‌توان گفت در محاسبه تعداد افراد فقیر بسیار پیچیده و سخت و شاید ناممکن است، از این رو مفهوم دیگری تعریف می‌شود به نام فقر مطلق که: مطابق با آن می‌توان معیاری را برای سنجش میزان فقر در نظر گرفت. براساس معیار بانک جهانی افرادی که زیر ۱٫۹ دلار در روز درآمد دارند، زیر خط فقر مطلق‌اند و از تأمین احتیاجات اولیه زندگی خود عاجزند.

۱۰۱) علاوه بر از دست دادن درآمد خانوار، بسیاری از بیکاران، بیمه خدمات درمانی خود را نیز از دست می‌دهند. خانواده‌هایی که هیچ دستمزد دیگری ندارند، مجبورند از پس‌انداز خود برای غذا و پوشاک و مسکن استفاده کنند یا از دیگران برای تأمین این نیازها قرض بگیرند، ضمن اینکه برای هزینه‌های غیر مترقبه مانند درمان و خرابی لوازم خانگی و ... ناتوان می‌شوند. بیکاری همچنین می‌تواند موجب بروز اختلافات خانوادگی شود و حتی جرم و جنایت را در جامعه افزایش دهد.

۱۰۲) بیکاری فصلی، زمانی اتفاق می‌افتد که کارگران به دلیل تغییرات فصلی شغل خود را از دست می‌دهند، مانند برخی کارگران ساختمانی و کشاورزان در فصل زمستان بیکاری ساختاری، بیکاری‌ای که ناشی از عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت‌هاست، مثلاً نیروی کار ساده در اقتصاد وجود دارد، ولی نیروی کار متخصص مورد نیاز است.

۱۰۳) عوامل زیر می‌تواند دلیل این امر باشد:

۱) طبق تعریف کسانی را که از جست‌وجوی شغل دلسرد شده‌اند، بیکار محسوب نمی‌کنند.

۲) همه کسانی را که به‌صورت پاره‌وقت مشغول به کارند شاغل به حساب می‌آورند، در حالی که آنها در جست‌وجوی شغل تمام‌وقت هستند و خود را شاغل، حساب نمی‌آورند.

۳) همه کسانی را که در غیر از زمینه تخصصی‌شان مشغول به کار و فعالیت باشند، شاغل محسوب می‌کنند.

۴) برخی افراد نیز ممکن است به دلایلی مانند اشتغال در بخش غیررسمی یا به امید بهره‌مندی از بیمه بیکاری و... با مأموران آمارگیری درباره وضعیت شغلی خود با صداقت برخورد نکنند.

۱۰۴)

۱) د، ۲) هـ

۳) ب، ۴) الف

۱۰۵) در شرایطی که:

الف) راه‌های تأمین کالاهای وارداتی یا بازارهای فروش کالاهای صادراتی خود را گوناگون کند.

ب) از وضعیت تک‌محصولی فاصله بگیرد.

ج) با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی امکان تأمین برخی نیازهای مهم و اساسی را در داخل کشور فراهم کند.

د) به علم و فناوری و اقتصاد دانش بنیان توجه بیشتری داشته باشد.

۱۰۶) گاهی دولت برای حمایت از صنایع داخلی خود و کاهش وابستگی اقتصادی به کشورهای دیگر، تعرفه‌های گوناگونی بر واردات برخی از کالاها وضع می‌کند و گاهی در جهت گسترش روابط اقتصادیشان با کشورهای که دیدگاه‌های نزدیک سیاسی با یکدیگر دارند، پیمان‌های تجاری وضع می‌کند و تعرفه‌ها را کاهش می‌دهند. مجدداً ممکن است با بروز اختلافات سیاسی یا اقتصادی، تعرفه‌ها را برقرار کنند و پیمان‌های قبلی را نقض کنند.

۱۰۷)

مرحله سوم	مرحله دوم	مرحله اول	
$9000 + 900 = 9900$	$7500 + 750 = 8250$	$6500 + 650 = 7150$	قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده
$9000 \times \frac{10}{100} = 900$	$7500 \times \frac{10}{100} = 750$	$6500 \times \frac{10}{100} = 650$	مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده
750	650	—	اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحله قبل پرداخت شده
$900 - 750 = 150$	$750 - 650 = 100$	650	مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده
$650 + 100 + 150 = 900$			مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده

۱۰۸) بخش زیادی از درآمدهای دولت از محل فروش دارایی‌های تجدیدناپذیری مانند نفت و گاز تأمین شده است که درآمدی پایدار نیست، با قیمت نفت نوسان می‌کند و قابل تحریم است و از سوی دیگر دولت سالیانه بخشی از درآمد مورد نیاز خود را از طریق ایجاد بدهی تأمین می‌کند، یعنی از مردم قرض می‌گیرند یا آن‌ها را در طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری‌های دولت شریک می‌کند و از محل سود این طرح‌ها سودی بین آن‌ها تقسیم می‌کند. این درآمد نیز نمی‌تواند تا ابد پایدار باشد.

۱۰۹) منظور از مالیات بر ارزش افزوده، مالیاتی است که از تفاوت ارزش بین کالا و خدمات عرضه شده با ارزش کالا و خدمات خریداری شده در دوره‌ای مشخص گرفته می‌شود.

این نوع مالیات چند مرحله‌ای است و در هر یک از مراحل تولید و تکمیل تا مصرف نهایی برحسب ارزش افزوده گرفته می‌شود.

۱۱۰) مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی، مالیات بر ارث است که از اموال و دارایی‌های باقی‌مانده شخص فوت‌شده دریافت می‌شود. در واقع زمانی که اموال شخص متوفی قرار است به وراث او منتقل شود، دولت از دارایی و ثروت در حال انتقال مالیات می‌گیرد.

۱۱۱) ۱) سوخت‌های آلاینده مانند بنزین و گازوئیل تا با کاهش مصرف، آلودگی ناشی از آن‌ها کاهش یابد.

۲) اخیراً در برخی از کشورها به دلیل آثار زیست‌محیطی خطرناک، کیسه‌های پلاستیکی به وضع مالیات بر مصرف آن‌ها اقدام شده است.

۳) مالیات بر مصرف محصولات تنباکویی از جمله سیگار که برای سلامتی مضر است.

۱۱۲) به کالا و خدماتی که توسط افراد زیادی می‌تواند هم‌زمان استفاده شود و کسی نمی‌تواند مردم را از استفاده آن محروم سازد، کالای عمومی گفته می‌شود.

۱۱۳) ۱) مالیات بر حقوق

۲) مالیات بر دارایی

۳) مالیات بر مصرف

۴) مالیات بر درآمد

۱۱۴ الف) چیزهایی که مد می‌شوند، حتی بدون تغییر قیمت، مقدار تقاضای آن‌ها زیاده‌تر می‌شود.

ب) به کالاهایی که با هم یا به جای هم مصرف می‌شوند کالاهای مرتبط گفته می‌شود. در چنین مواردی اگر این کالاها دچار تغییر قیمت شوند، روی مقدار خرید ما از کالای مورد نظرمان اثر می‌گذارد، مثلاً وقتی گوشت قرمز گران می‌شود، مردم گوشت سفید را بیشتر می‌خرند و جایگزین آن می‌کنند، یا هنگام خرید چای، به بازار قند و شکر هم توجه داریم.

۱۱۵) مرز امکانات تولید مرزی است بین آنچه یک کسب‌وکار با استفاده از منابع موجود در دسترسش می‌تواند تولید کند و آنچه نمی‌تواند. این کسب‌وکار می‌تواند هر سطح تولید را که با نقطه‌ای بر روی مرز امکانات تولید نشان داده شده است، انتخاب کند.

۱۱۶) در اقتصاد الگوهایی وجود دارد که بسیاری از جزئیات دنیای واقعی را رها می‌کند تا به ما کمک کند بر آنچه اهمیت دارد، متمرکز شویم.

۱۱۷) هر کدام از گزاره‌ها

۱) منابع طبیعی

۲) سرمایه فیزیکی

۳) نیروی کار

۴) سرمایه انسانی

۵) منابع طبیعی

۶) نیروی کار

۷) سرمایه انسانی

۸) سرمایه مالی

۱۱۸) پنج اشتباه رایج عبارتند از:

۱) اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری‌ها

۲) عدم توجه به هزینه‌های در رفته

۳) بی‌صبری زیاد

۴) اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن

۵) چسبیدن به وضعیت فعلی

۱۱۹) جدول زیر را کامل کنید.

۱) اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری

۲) اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری

۳) عدم توجه به هزینه‌های در رفته

۴) بی‌صبری زیاد

۵) چسبیدن به وضعیت فعلی

۱۲۰

ج، ۲

د، ۴

ا، ۱

د، ۳

۱۲۱

معایب	مزایا	نوع شرکت
۱. بار سنگین مسئولیت ۲. مشکل تأمین مالی ۳. مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی	۱. راه‌اندازی آسان و هزینه‌های نسبتاً کم ۲. آزادی عمل و سهولت در تصمیم‌گیری ۳. مالکیت کامل سود ۴. منافع مالیاتی	کسب‌وکار شخصی
۱. هزینه‌های راه‌اندازی بالاتر ۲. تأخیر در تصمیم‌گیری ۳. پیچیدگی‌ها در رابطه مدیریت و مالکیت و موفقیت‌های غیرفردی ۴. تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام ۵. قوانین پیچیده‌تر و گزارش‌دهی بیشتر	۱. مسئولیت محدود برای سهام‌داران ۲. امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی ۳. امکان رقابت بالاتر ۴. تخصص‌گرایی بیشتر	شرکت

۱۲۲) در تعاونی تولید، تعدادی تولیدکننده جهت بهره‌مندی از مزایای فعالیت‌های اقتصادی با مقیاس بزرگ، گرد هم می‌آیند و با اقدامات جمعی منفعت خود را بیشینه می‌کنند، مثلاً تعاونی کشاورزی را عده‌ای از کشاورزان تشکیل می‌دهند تا برای تهیه بذر مرغوب و تهیه سموم و کود و نیز امکان بازاریابی، تبلیغات جمعی و ایجاد زنجیره توزیع به آن‌ها کمک کند.

۱۲۳) اساسنامه شرکت باید بیان کند که شرکت برای چه کسب‌وکاری تشکیل شده است، سهام آن چه میزان است و چگونه تقسیم و فروخته می‌شود، چگونه شرکت سرمایه اولیه خود را تأمین می‌کند و چگونه سود و زیان تقسیم می‌شود، سهامداران چه حقوق و مسئولیت‌هایی در شرکت دارند، شرکت چگونه منحل می‌شود.

۱۲۴) تنها به این سؤال پاسخ بدهیم که مالک محصول یا کالای (نهایی) که به مشتری عرضه می‌شود، کیست؟ یک نفر یا چند نفر هستند و چگونه درآمد یا سود باید تقسیم شود؟

۱۲۵

۱) ج

۲) الف

۳) د

۴) ب

۱۲۶) شخصی‌اند - کوچک مقیاس‌اند - کشاورزی - صنعت - خدمات

۱۲۷)

قیمت هر دستگاه \times تعداد دستگاه تولید شده در سال = درآمد سالیانه

درآمد سالیانه \leftarrow ریال $۲۲۵,۰۰۰,۰۰۰ = ۳۰۰,۰۰۰ \times ۷۵۰$

ریال $۸۰۰,۰۰۰ = ۲۰۰,۰۰۰ \times ۴ =$ مجموع حقوق ماهیانه کارگران ریال $۴۸,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۲ \times ۴,۰۰۰,۰۰۰ =$ اجاره سالیانه بنگاه

ریال $۹,۶۰۰,۰۰۰ = ۱۲ \times ۸۰۰,۰۰۰ =$ حقوق سالیانه کارگران

ریال $۱,۱۵۲,۰۰۰ = \frac{۱۲}{۱۰۰} \times ۹,۶۰۰,۰۰۰ =$ هزینه استهلاک

ریال $۶۳,۲۰۲,۰۰۰ = ۱,۱۵۲,۰۰۰ + ۴,۴۵۰,۰۰۰ + ۹,۶۰۰,۰۰۰ + ۴۸,۰۰۰,۰۰۰ =$ مجموع هزینه‌های سالیانه

هزینه‌های سالیانه - درآمد سالیانه = سود یا زیان سالیانه

ریال $۱۶۱,۷۹۸,۰۰۰ = ۲۲۵,۰۰۰,۰۰۰ - ۶۳,۲۰۲,۰۰۰ =$ سود حاصل شده است.

۱۲۸)

۱- ز)

۲- و)

۳- ه)

۴- د)

۵- ب)

۶- الف)

۱۲۹)

یک کارآفرین لازم است تا:

- آگاهی و دانش زیادی برای اتخاذ تصمیمات مناسب دربارهٔ موقعیت شرکت، پیشنهاد محصول، قیمت‌گذاری، تبلیغات و استخدام نیروی کار داشته باشد.

- همچنین کارآفرین باید توانایی مالی لازم را برای راه‌اندازی کسب و کارش داشته باشد.

- کارآفرین باید بداند که در آغاز کارش ممکن است با موفقیت کمتر یا عدم موفقیت روبه‌رو شود.

۱۳۰) کارآفرینان بینشی برای دیدن فرصت‌های کسب و کار دارند که دیگران از مشاهدهٔ آن ناتوان‌اند و یا به ذهنشان خطور نمی‌کند.

- کارآفرینان شجاعتی برای شروع یک سرمایه‌گذاری جدید دارند که دیگران فاقد آن هستند.

- کارآفرینان ایده‌های خود را امیدوارانه به کسب و کارهای سودآور تبدیل می‌کنند.

۱۳۱)

گزینهٔ ج، کسی که می‌خواهد کارآفرین باشد، باید مهارت‌های ابتکار عمل را داشته باشد تا بتواند با جمع کردن عوامل مختلف در کنار هم، کالا یا خدمتی را تولید کند.

۱۳۲)

گزینهٔ ب، ریسک‌پذیر بودن

۱۳۳)

الف)

تماشای فیلم در سینما با دوستان

ب)

خوابیدن به موقع

پ)

دیدن بازی فینال فوتبال

ت)

استراحت یا مطالعهٔ کتاب درسی

ث)

رفتن به باشگاه ورزشی

ج)

اشتغال به یک کار تمام‌وقت

چ)

حضور در دوره‌های آموزش تکمیلی یا رفتن به دانشگاه

۱۳۴)

الف)

۵۰۰ تن - صفر

ب)

صفر - ۱۰۰۰ واحد

پ)

در نقطهٔ ده، ۳۰۰ واحد اسلحه تولید می‌شود و ۴۰۰ تن کره تولید می‌گردد. بنابراین با جا به جا شدن از نقطهٔ ده، به نقطهٔ هه میزان تولید اسلحه ۳۰۰ واحد افزایش می‌یابد و میزان

تولید کره ۱۰۰ تن کاهش می‌یابد.

۱۰۰ تن کره کمتر تولید می‌شود.

ت)

$$۵۰۰ - ۴۰۰ = ۱۰۰$$

ث)

این نقطه نشان دهندهٔ عدم کارایی در فرایند تولید می‌باشد و نشان‌دهندهٔ آن است که کشور از تمام ظرفیت‌های تولید استفاده نکرده است.

ج)

نقطهٔ ج، خارج از مرز قرار گرفته، سطحی از تولید است که کشور ظرفیت و منابع لازم برای رسیدن به آن را ندارد.

۱۳۵)

الف)

به منحنی مذکور، منحنی امکانات تولید گفته می‌شود. این منحنی نشان می‌دهد که اگر از همهٔ عوامل تولید موجود در جامعه استفاده نماییم، می‌توانیم ۲۵ واحد کالای y و ۱۵ واحد کالای x تولید نماییم. البته این تنها ترکیب ممکن نیست، بلکه با به کارگیری کلیهٔ عوامل تولید، می‌توانیم ۱۰ واحد کالای y و ۳۰ واحد کالای x غیر تولید نماییم.

نقاطی که در داخل منحنی فوق قرار گرفته‌اند، نشان‌دهندهٔ نقاطی هستند که در آن تولید ناکارا است و اقتصاد از بیشترین منابع استفاده نکرده است.

ب)

پ

نقاط روی منحنی نشان‌دهنده نقاطی هستند که در آن از همه عوامل تولید استفاده شده است و اقتصاد کارا است.

ت

نقاط بیرون از منحنی امکانات تولید نشان‌دهنده نقاط غیرقابل دسترس است، بدین معنا که سطح فعلی تکنولوژی و مقادیر فعلی عوامل تولید نمی‌توانند چنان کالاهایی را تولید نمایند.

ث

افزایش عوامل تولید (سرمایه، نیروی کار و ...) بهبود تکنولوژی و بالا رفتن بهره‌وری عوامل تولید باعث انتقال منحنی امکانات تولید به سمت راست و بالا می‌شود.

۱۳۶

الف

رفتار عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان در بازار در مقابل هم صورت می‌گیرد و باید با هم هماهنگ باشد، به عبارت دیگر عرضه و تقاضا باید با یکدیگر در تعادل باشند.

ب

اگر مقدار تقاضای کالایی از مقدار عرضه آن بیشتر باشد، در بازار کمبود رخ می‌دهد و باعث بالا رفتن قیمت می‌شود، چرا که عده‌ای که به آن کالا مشتاق‌ترند تلاش می‌کنند با پیشنهاد قیمت بالاتر آن را به دست آورند.

پ

وقتی مقدار عرضه بیشتر از تقاضا باشد، مازاد رخ می‌دهد و همین امر سبب می‌شود برخی از تولیدکنندگان از قیمت خود کم کنند تا بتوانند با پیدا کردن مشتری کالای بیشتری را بفروشند.

۱۳۷

در قیمت ۱۳۰۰، ۱۰ واحد تقاضا و ۳۰ واحد عرضه وجود دارد و چون قیمت بالاتر از قیمت تعادلی است، پس در بازار با مازاد عرضه مواجه‌ایم، یعنی: (واحد) $۲۰ = ۳۰ - ۱۰ =$ مازاد عرضه

قیمت ۶۰۰ پایین‌تر از قیمت تعادلی است، یعنی کمبود عرضه داریم. میزان عرضه در این قیمت ۳ واحد و میزان تقاضا ۳۵ واحد است، پس: (واحد) $۳۲ = ۳۵ - ۳ =$ کمبود عرضه

در قیمت ۱۳۰۰ مازاد عرضه داریم، مقدار عرضه در این قیمت ۳۰ واحد و مقدار تعادل هم که ۲۰ واحد است، در نتیجه داریم: (واحد) $۱۰ = ۳۰ - ۲۰ =$ فاضل میزان عرضه در قیمت ۱۳۰۰ با مقدار تعادلی

ت

در سطوح قیمت کم‌تر از قیمت تعادلی با مازاد تقاضا یا کمبود عرضه مواجه می‌شویم.

۱۳۸

الف
هزار تومان $۱۳ = (۸ + ۱۵) - ۳۶ =$ پس انداز در هفته
 $۱۵۳,۸۴ = \frac{۲,۰۰۰,۰۰۰}{۱۳,۰۰۰} =$ تعداد هفته مورد نیاز برای پس انداز دستبند
 $۳,۲۰ = ۱۲ \div ۳۸,۴۶ =$ تعداد سال $\Rightarrow ۳۸,۴۶ = \frac{۱۵۳,۸۴}{۴} =$ تعداد ماه
سه سال و یک ماه
جزو اهداف بلندمدت محسوب می‌شود، زیرا سه سال بیشتر طول می‌کشد. برای رسیدن به این هدف باید هدف‌های بعدی یا گزینه‌های بعدی را از دست بدهد، یعنی یا از خرید دوچرخه صرف نظر کند و یا از میزان خرج برای خودش بکاهد. (هزینه فرصت انتخاب‌های بعدی را از دست دهد).

ب
هزار تومان $۲۷ = ۱۷ + ۱۰ =$ درآمد در هفته
هزار تومان $۱۳,۵ = ۲۷ \div ۲ =$ پس انداز در حساب سپرده
هزار تومان $۱۳,۵ = ۲۷ - ۱۳,۵ =$ باقی‌مانده درآمد
 $۱۲,۹۶ = \frac{۱۷۵}{۱۳,۵} =$ تعداد هفته مورد نیاز برای خرید راکت

تقریباً ۱۳ هفته می‌شود.

یعنی سه ماه و یک هفته $(\frac{۱۳}{۴} = ۳,۲۵)$

جزو اهداف میان‌مدت محسوب می‌شود، زیرا بیش از ۲ ماه زمان نیاز دارد.

لادن می‌تواند به‌طور موقت پس‌انداز در بانک را کاهش دهد یا میزان درآمدش را با کار بیشتر افزایش دهد.

ب
هزار تومان $۴۲ = (۲۰ + ۵ + ۸) - ۷۵ =$ میزان باقی‌مانده از درآمد در هفته
هزار تومان $۲۵۲ = ۴۲ \times ۶ =$ میزان پس‌انداز در ۶ هفته
هزار تومان $۴۸ = ۳۰۰ - ۲۵۲ =$ میزان کسری

هدف کوتاه‌مدت است، زیرا کمتر از ۲ ماه می‌باشد.

با کمبود ۴۸ هزار تومانی مواجه خواهد شد.

دارا درآمد ثابتی دارد که نمی‌تواند در آن تغییری ایجاد کند ولی هزینه‌هایش را می‌تواند کمتر کند.

۱۳۹

الف صحیح است.

ب

غلط: تعاونی کسب و کاری است که با هدف تأمین نیازمندی‌های اعضا تشکیل می‌شود و به بهبود وضعیت اقتصادی آن‌ها کمک می‌کند. در تعاونی تولید، تعدادی تولیدکننده جهت بهره‌مندی از

مزایای فعالیت‌های اقتصادی با مقیاس بزرگ، گردهم می‌آیند و با اقدامات جمعی منفعت خود را بیشینه می‌کنند.

یکی از انواع شرکت‌ها: مؤسسات غیرانتفاعی و خیریه هستند. یک مؤسسه غیرانتفاعی، نهادی قانونی است که برای انجام مأموریتی غیرسودآور، یعنی با هدفی غیرتجاری شکل گرفته است. این مأموریت‌ها اغلب زمینه‌هایی انسانی و اجتماعی دارند؛ مانند امور خیریه، آموزش، توسعه علمی و دینی، بهداشت و سلامت و ... محدوده عمل آن‌ها گاهی محلی، گاهی ملی و حتی جهانی است.

پ صحیح است.

ت صحیح است.

۱۴۰

الف ناکارا است.

ب مالیات بر مصرف

پ آسان‌سازی مبادلات

ت استقلال اقتصادی

۱۴۱

گزینه ۱ صحیح است.

الف

ریال $300 \times 500,000 = 150,000,000$ = درآمد سالانه بنگاه

ریال $1,000,000 \times 6 \times 12 = 72,000,000$ = دستمزد سالانه تمامی کارگران

ریال $8,000,000 + 12,000,000 + 72,000,000 = 92,000,000$ = مجموع هزینه‌های سالانه بنگاه

ریال $150,000,000 - 92,000,000 = 58,000,000$ = سود سالانه بنگاه

چون میزان درآمد بیشتر از میزان هزینه‌ها است، بنابراین بنگاه اقتصادی از فعالیت خود سود کرده است.

ب گزینه ۴، صحیح است.

پشتوانه پول = اطمینان مردم به ارزش پول در مبادلات

پ

گزینه ۳، صحیح است.

در سطوح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی با مازاد عرضه (کمبود تقاضا) روبرو می‌شویم. در این حالت به دلیل گران بودن کالا، تولیدکنندگان که به دنبال کسب سود بیشترند، به تولید بیشتر می‌پردازند (مازاد عرضه) در حالی که مصرف‌کنندگان به خرید و مصرف این کالای گران به آن مقدار تمایل نشان نمی‌دهند (کمبود تقاضا).

در صورت ادامه روند مازاد عرضه (کمبود تقاضا) در بازار چون گروهی از تولیدکنندگان موفق نمی‌شوند کالایشان را بفروشند، حاضر خواهند بود آن را با قیمتی پایین‌تر به فروش برسانند، در نتیجه، قیمت پایین می‌آید. در این حالت از یک سو، مصرف‌کنندگان با پایین آمدن قیمت، مقدار خرید خود را افزایش می‌دهند و از سوی دیگر، تولیدکنندگان از مقدار تولید خود می‌کاهند. این کاهش قیمت تا رسیدن به سطح قیمت تعادلی و از بین رفتن فاصله بین عرضه و تقاضا ادامه می‌یابد.

ت

گزینه ۱، صحیح است.

اگر در جامعه‌ای میزان تولید در دوره‌ای معین نسبت به دوره قبل افزایش یابد، می‌گوییم در آن جامعه رشد صورت گرفته است. رشد به معنای افزایش تولید است، بنابراین مفهومی کمی است. کشورها معمولاً با سرمایه‌گذاری بیشتر یا به کارگیری روش‌های بهتر و فناوری مناسب‌تر، ظرفیت تولیدی خود را افزایش می‌دهند. و این امر به درآمد بیشتری می‌انجامد. به همین دلیل گاهی افزایش شاخص رشد یک کشور را با افزایش درآمد آن کشور معادل در نظر می‌گیرند.

۱۴۲

الف

غلط: وابسته نبودن اقتصاد ملی به اقتصادهای بیگانه را می‌توان با نام استقلال اقتصادی شناخت. با این حال استقلال اقتصادی به معنای قطع ارتباط با کشورهای دیگر نیست و هر کشوری برای پیشرفت، به تعامل منطقی با کشورهای دیگر نیاز دارد.

ب صحیح است.

پ غلط: نوسازی و توسعه ایران در زمان حکومت پهلوی به صورتی سطحی و با صنایع مونتاژ انجام می‌شد.

ت غلط: در کشور ما در یک دسته‌بندی کلی دو نوع مالیات گرفته می‌شود: مالیات مستقیم و مالیات غیرمستقیم

مهم‌ترین انواع مالیات‌های غیرمستقیم که در کشور ما اجرا و اعمال می‌شوند، عبارت‌اند از: عوارض گمرکی و خدماتی، مالیات بر مصرف و مالیات بر ارزش افزوده

۱۴۳

الف جمعیت غیرفعال

ب حمایت از شرکت‌های تولیدی - مبارزه با فساد

پ کالای خاص پرفر طرف‌دار در هر منطقه

۱۴۴

الف

کل حجم پول موجود در کشور به علاوه شبه پول نقدینگی آن کشور به‌شمار می‌رود.

چک پول + سپرده‌های دیداری + اسکناس و مسکوکات = حجم پول

حساب‌های پس‌انداز بلند مدت + حساب‌های پس‌انداز کوتاه مدت = شبه پول

شبه پول + حجم پول = نقدینگی

ب

زمانی که اقتصاد کشور دچار تورّم می‌شود، برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن بانک مرکزی سیاست کاهش نقدینگی یا همان کاهش حجم پول در گردش را به کار می‌گیرد. بانک مرکزی می‌تواند با اعمال سیاست بازار باز (= فروش اوراق مشارکت): (در این روش بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به مردم به‌طور مستقیم از مقدار پول در دست مردم بکاهد). تورّم را کنترل و نقدینگی در گردش را کاهش دهد.

پ

اولین و مهم‌ترین هدف مالیات، افزایش درآمد دولت است.

ت

۱) وسیلهٔ پرداخت در مبادلات: • در هنگام خرید و فروش هر کالایی، پول پرداخت می‌شود.

• افراد در مبادلات پول را می‌پذیرند، زیرا می‌دانند دیگران نیز هنگام فروش کالا یا خدمت خود، آن را می‌پذیرند.

• نقش اصلی پول در مبادلات = آسان‌سازی مبادله

۲) وسیلهٔ سنجش ارزش: • می‌توان ارزش کالاها را مشخص کرد و سپس ارزش نسبی آن‌ها را با هم سنجید.

• این عمل پول، کار خرید و فروش کالاهای مختلف و تبدیل قیمت‌ها را به یکدیگر آسان می‌کند.

• هر کشور دارای واحد ارزش خاص خود است، مانند یورو در اتحادیهٔ اروپا، دلار در آمریکا و ریال (تومان) در ایران

۳) وسیلهٔ پس‌انداز و حفظ ارزش: • علاوه بر مخارج روزمره، برخی مخارج غیرقابل پیش‌بینی وجود دارد. افراد پول‌هایی را که نزد خود پس‌انداز کرده‌اند، به‌عنوان وسیلهٔ حفظ ارزش در زمان لازم مورد استفاده قرار می‌دهند.

۴) وسیلهٔ پرداخت‌های آینده: • در صورتی که پول بتواند حفظ ارزش کند ← وسیلهٔ مناسبی برای پرداخت‌های آینده نیز می‌باشد.

• اکثر معاملات تجاری در مقابل پرداخت‌های آینده صورت می‌گیرد. همانند: خریدهای اقساطی و رد و بدل کردن حواله‌های بانکی

ث

تأسیس دارالفنون و برقراری نظم مالی و اداری توسط امیرکبیر

تأسیس شرکت اسلامی

تحریم کالاهای خارجی توسط علمای اصفهان

تحریم تنباکو

لغو قرارداد رژی

بیانیه‌های حمایت از تولید ملی

ج

۱ عوارض خودرو) - د (عوارض شهرداری)

۲ (مالیات بر دخانیات) - ب (مالیات بر مصرف)

۳ (مالیات بر ارث) - ت (مالیات بر دارایی)

۴ (مالیات بر صادرات و واردات) - ت (عوارض گمرکی)

۱۴۵

الف

گزینهٔ «ج» صحیح است.

یک کارآفرین موفق برای انتخاب صحیح و درست، باید هزینه‌ها و درآمدهایش را محاسبه کند.

ب

گزینهٔ «د» صحیح است.

قبل از هر تصمیمی در انتخاب کسب و کار، اصولی باید رعایت شود، این اصول به‌ترتیب عبارتند از:

قانون اول: منابع خود را شناسایی کنید و بدانید که آنها کمیاب‌اند!

قانون دوم: هزینه فرصت هر انتخاب را محاسبه کنید!

قانون سوم: قید بودجه خود را ترسیم کنید!

قانون چهارم: هزینه‌های هدر رفته را فراموش کنید!

قانون پنجم: بین هزینه‌ها و منافع خود، مقایسه کنید!

پ

گزینهٔ «ج» صحیح است. اعتمادبه‌نفس بیش‌ازحد یا خودرأی بودن: خوش‌بینی زیاد دربارهٔ درآمد آینده و پس‌انداز کمتر برای نیازهای آتی - سرمایه‌گذاری در زمینه‌های پرخطر، بدون

آمادگی

ت

گزینهٔ «ج» صحیح است.

نقاط زیر منحنی مرز امکانات تولید: تولید ناکارا (نقطهٔ ج)

نقاط روی منحنی مرز امکانات تولید: تولید کارا (نقطه‌های الف، ب)

نقاط خارج از منحنی مرز امکانات تولید: تولید غیرقابل دسترس (نقطهٔ د)

ث

گزینه 'ج' صحیح است.

کالاهای جانشین: کالاهایی هستند که در استفاده یا مصرف جایگزین یکدیگر می‌شوند. در این زمانی که قیمت یک کالا افزایش می‌یابد، تقاضا برای آن کاهش و تقاضا برای کالای جانشین افزایش می‌یابد. برعکس زمانی که قیمت یک کالا کاهش می‌یابد، تقاضا برای آن افزایش و تقاضا برای کالای جانشین کاهش می‌یابد. کالاهای جانشین مانند: گوشت سفید و قرمز

ج

گزینه 'ج' صحیح است.

با افزایش درآمد همواره مقدار خرید هر کالا افزایش نمی‌یابد.

کالای معمولی: کالایی است که با کاهش درآمد، تقاضا برای آن کم می‌شود و با افزایش درآمد میزان مصرف آن کالا افزایش می‌یابد.

کالای پست: به کالایی گفته می‌شود که با افزایش درآمد تقاضا برای آن کاهش می‌یابد. (علت کاهش تقاضا این است که مصرف‌کنندگان با افزایش درآمدشان به جای مصرف آن کالا روی به مصرف کالاهایی می‌آورند که کیفیت بالاتری داشته باشند).

چ

گزینه 'الف' صحیح است.

وظایف دولت:

۱- بهبود عملکرد بازار:

– قوانین و مقرراتی که توسط دولت وضع و اجرا می‌شود، به منظور تسهیل و تشویق مبادلاتی است که به نفع خریداران و فروشندگان است و از بروز شرایطی که به مبادلات آن‌ها آسیب می‌زند، جلوگیری می‌کند.

– حضور دولت و عملکرد آن سبب می‌شود افراد به حقوق یکدیگر تعرض نکنند و مثلاً درآرایی‌هایی را که متعلق به آن‌ها نیست تصرف نکنند.

– دولت با تعریف و اجرای حقوق مالکیت، امنیت خرید و فروش و مبادلات را بهبود می‌بخشد. دولت اجازه نمی‌دهد تا زمانی که فروشنده اثبات نکند که مالک واقعی چیزی است، آن را بفروشد.

– دولت با وضع قوانین و مقررات ویژه در زمینه‌های مختلف می‌کوشد تا وجود اطلاعات و آگاهی‌های لازم را برای مبادله بین افراد تضمین کند. به‌عنوان مثال:

* شرکت‌های دارویی و غذایی نمی‌توانند پیش از انجام برخی آزمایش‌ها و اخذ گواهی معتبر محصولات خود را به بازار عرضه کنند.

* افراد بدون دارا بودن صلاحیت‌های لازم به مشاغل مختلف وارد شوند.

* سازمان استاندارد وظیفه دارد کیفیت یا عدم کیفیت محصولات را تأیید کند.

۲- ارائه کالاهای عمومی:

– تعریف کالای عمومی: به کالا و خدماتی گفته می‌شود که توسط افراد زیادی می‌تواند هم‌زمان استفاده شود و شما نمی‌توانید مردم را از استفاده آن محروم سازید.

ح

گزینه 'د' صحیح است.

ایران در تولید گندم مزیت مطلق دارد.

چین در تولید برنج مزیت مطلق دارد.

بهرتر است هر کشور در محصولی که مزیت دارد، تخصص و تمرکز یابد و سایر محصولات را از یکدیگر بگیرند.

ایران گندم را در داخل تولید کند و برنج موردنیاز خود را از کشور چین وارد کند.

چین برنج را در داخل تولید کند و گندم موردنیاز خود را از کشور ایران وارد کند.

کنیا از نظر عوامل تولید با دو کشور فوق (ایران و چین) یکسان است. اگر کنیا همه امکانات خود را بر تولید برنج متمرکز کند، ۱۰۰ واحد و اگر به گندم تخصیص دهد ۲۰۰ واحد گندم تولید می‌کند. ملاحظه می‌شود که کنیا در تولید برنج و گندم نسبت به ایران و چین مزیت مطلق اقتصادی ندارد. یعنی هیچ‌یک از دو کالا را به صرفه تولید نمی‌کند.

هرچند کنیا در برنج و گندم نسبت به دیگر کشورها مزیت مطلق ندارد اما در کشور خود در تولید گندم (۲۰۰ واحد) نسبت به برنج (۱۰۰ واحد) مزیت نسبی دارد. بنابراین باید در تولید گندم متمرکز شود و برنج موردنیاز خود را از چین وارد کند.

خ

گزینه 'د' صحیح است.

اگر افزایش نقدینگی در کشور با افزایش تولید هماهنگ نباشد، می‌تواند سبب تورم شود.

گزینه 'ب' صحیح است.

نوع بیکاری	علت
بیکاری اصطکاکی	این نوع بیکاری شامل کسانی می‌شود که شغل قبلی خود را به دلایلی رها کرده و به امید یافتن شغلی بهتر در جست‌وجو هستند. همچنین شامل کسانی است که به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند. این نوع بیکاری کوتاه‌مدت است و در همه کشورهای وجود دارد.
بیکاری ساختاری	بیکاری‌ای که ناشی از عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت‌هاست. مثلاً نیروی کار ساده در اقتصاد وجود دارد؛ ولی نیروی کار متخصص موردنیاز است.

فقر مطلق: مطابق با فقر مطلق، می‌توان معیاری برای سنجش میزان فقر در نظر گرفت. مطابق با معیار بانک جهانی، افرادی که زیر ۱٫۹ دلار در روز درآمد دارند (در شاخص فقر مطلق، ارزش دلار از طریق روش برابری قدرت خرید محاسبه می‌شود). زیر خط فقر مطلق اند و از تأمین احتیاجات اولیه زندگی خود عاجزند.
پیامدهای رکود و بیکاری:

۱- از دست دادن درآمد خانوار

۲- از دست دادن بیمه خدمات درمانی

۳- استفاده از پس‌انداز خود برای غذا، پوشاک و مسکن (برای خانواده‌هایی که هیچ دستمزد دیگری ندارند).

۴- قرض گرفتن از دیگران برای تأمین نیازهای خود

۵- ناتوانی در پرداخت هزینه‌های غیرمترقبه مانند درمان و خرابی لوازم خانگی و ...

۶- بروز اختلافات خانوادگی

۷- افزایش جرم و جنایت در جامعه

۸- تأثیر منفی بر بودجه دولت

ب

رشد افول اقتصاد ایران با حکومت رضاخان و تشکیل سلسله پهلوی ادامه یافت:

ویژگی عمده این دوره: جدا شدن اقتصاد ایران از ابعاد هویتی، فرهنگی، اجتماعی، تاریخی و دینی خود بود و به‌جای تکیه بر پایه‌های بومی و درون‌زای داخلی و ملی به بیرون از مرزها و قدرت‌های بزرگ متکی بود.

با وجود: ایجاد زمینه‌های قانونی (قانون تجارت و تعاونی‌ها)، زیرساخت‌های مواصلاتی (مانند راه‌آهن)، گسترش مدارس و دانشگاه‌ها، بهبود نسبی بهداشت اقتصاد ایران نتوانست از ضعف ساختاری و هویتی رها شود.

عواملی مانند: تعدی حکومت پهلوی بر موقوفات و مالکیت‌های خصوصی و عمومی، واگذاری منابع نفتی و معدنی به بیگانگان، اجرای برنامه‌هایی موسوم به انقلاب سفید، نوسازی و توسعه که به صورت سطحی، ظاهری و با صنایع مونتاژ انجام شد. درآمدهای نفتی که ایران را به بازار مصرفی کالاهای کشورهای صنعتی تبدیل کرده بود، بیماری اقتصاد ایران را تشدید کرد.

دولت حضوری گسترده در عرصه اقتصاد کشور داشت و توانست سازمان و تشکیلات خود را نوسازی کند.

نظام نوینی در مالیات‌ستانی و بودجه‌بندی کشور پدید آمد.

برخی از شاخص‌های اقتصادی، اجتماعی و انسانی بهبود یافت.

در نتیجه افزایش درآمدهای نفتی، قدرت اقتصادی دولت افزایش یافت.

دولت با هدف ایجاد توسعه نمایشی به اجرای طرح‌های عمرانی متعدد پرداخت و بخشی از درآمدهای نفتی صرف ساخت‌وساز شد.

کارخانه‌ها و مؤسسات زیادی شکل گرفت و دولت به‌عنوان کارفرمای بزرگ در عرصه اقتصاد مطرح شد.

ساختارهای اساسی اقتصاد کشور زیر سلطه و برنامه‌ریزی بیگانگان قرار گرفت.

پ

اقتصاد مقاومتی، اقتصادی است پیشرفته، مردمی و دانش‌بنیان که در برابر تهدیدات و تکان‌های داخلی و خارجی آسیب‌ناپذیر است و با اتکال به قابلیت‌ها و ظرفیت‌های داخلی و استفاده از فرصت‌های بیرونی، نیازها و مشکلات اقتصادی را رفع می‌کند و با تحریم‌ها و تهدیدات متوقف نمی‌شود. وابسته نبودن اقتصاد ملی به اقتصادهای بیگانه را می‌توان با نام استقلال اقتصادی شناخت. با این حال استقلال اقتصادی به‌معنای ارتباط با کشورهای دیگر نیست و هر کشوری برای پیشرفت، به تعامل منطقی با کشورهای دیگر نیاز دارد. مهم آن است که این تعامل، مقتدرانه و از روی تدبیر باشد.

ت

رشد اقتصادی یک هدف مشترک است. زیرا کشور را قادر می‌سازد کالاها و خدمات بیشتری تولید کند و گام مؤثری برای تأمین نیازها و خواسته‌های شهروندان خود بردارد. وقتی که اقتصاد رشد می‌کند، کشور قادر است از هر چیزی مقدار بیشتری تولید کند.

۱۴۷

الف

جمعیت زیر ۱۵ سال - جمعیت کل = جمعیت ۱۵ سال و بالاتر

میلیون نفر $130 = 150 - 20 =$ جمعیت ۱۵ سال و بالاتر

جمعیت غیرفعال - جمعیت ۱۵ سال و بالاتر = جمعیت فعال

میلیون نفر $80 = 130 - 50 =$ جمعیت فعال

جمعیت شاغل - جمعیت فعال - جمعیت بیکار

میلیون نفر $20 = 80 - 60 =$ جمعیت بیکار

$100 \times \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} =$ نرخ بیکاری

درصد $25 = \frac{20}{80} \times 100 =$ نرخ بیکاری

ب

میلیون تومان $20 = \frac{1}{3} \times 60 =$ (ارزش تولیدات خانهدار) $\times \frac{1}{3} =$ ارزش خدمات ارائه شده

ارزش تولید خارجیان مقیم کشور + ارزش خدمات ارائه شده + ارزش پوشاک + ارزش ماشین‌آلات + ارزش مواد غذایی = تولید ناخالص داخلی

میلیون تومان $670 = 500 + 20 + 150 =$ تولید ناخالص داخلی

هزینه استهلاك - تولید ناخالص داخلی = تولید خالص داخلی

میلیون $640 = 670 - 30 =$ تولید خالص داخلی

تومان $16 = \frac{640}{40} =$ تولید خالص داخلی = جمعیت کشور
تولید خالص داخلی سرانه

ارزش تولید زنان خانه‌دار و ارزش مواد اولیه بنگاه‌ها در محاسبات تولید ملی لحاظ نمی‌شود.

پ

تومان $GDP = (200 \times 50) + (100 \times 60 = 16,000)$ اسمی سال 1395

تومان $GDP = (250 \times 60) + (150 \times 80 = 27,000)$ اسمی سال 1396

تومان $GDP = (200 \times 60) + (100 \times 80 = 20,000)$ واقعی سال 1396

درصد $GDP = \frac{20,000 - 16,000}{16,000} \times 100 = 25$ نرخ رشد تولید واقعی سال 1396

ت

تومان $GDP = (180 \times 2,000) + (100 \times 1,500 = 510,000)$ اسمی سال 1395

تومان $GDP = (180 \times 1,200) + (100 \times 1,300 = 346,000)$ واقعی سال 1395

تومان $GDP = 1394$ واقعی سال $GDP = (200 \times 1,200) + (70 \times 1,300) = 331,000$ اسمی سال 1396

درصد $\text{نرخ رشد تولید اسمی} = \frac{510,000 - 331,000}{331,000} \times 100 \approx 54$

درصد $\text{نرخ رشد تولید واقعی} = \frac{346,000 - 331,000}{331,000} \times 100 \approx 4.5$

ث

هزینه سبد بازار در ماه (سال) معین - هزینه سبد بازار در ماه (سال) قبل $CPI = \frac{\text{هزینه سبد بازار در ماه (سال) معین}}{\text{هزینه سبد بازار در ماه (سال) قبل}} \times 100$ برای یک ماه (یا یک سال) معین

$CPI = \frac{120 - 80}{80} \times 100 \approx 50$

۱۴۸

الف رسیده‌ها

ب تورم

پ آرزوی

ت نامناسب‌تر

۱۴۹

الف صحیح است.

ب صحیح است.

پ

غلط: اساسی‌ترین شاخص ارزیابی وضعیت اشتغال کشور نرخ بیکاری است.

ت

غلط: وجود منابع بیکار سبب می‌شود که کشور در زیر مرز امکانات تولید قرار گیرد.

۱۵۰

الف صحیح است.

ب

غلط: در سطوح قیمت پایین‌تر از قیمت تعادلی، مصرف‌کنندگان به دلیل ارزان بودن کالا، مایل به خرید تعداد واحد بیشتری از کالا هستند. در این حالت در بازار این کالا، کمبود عرضه

یا مازاد تقاضا وجود دارد، زیرا به دلیل ارزان بودن کالا، تقاضا برای آن زیاد است. در حالی که تولیدکنندگان برای تولید آن کالا به آن مقدار، انگیزه کافی ندارند.

پ

صحیح است.

۱۵۱

الف مبادله

ب

خانوارها - بنگاه‌ها

پ

تخصیص گرایی - تک‌محصولی

ت

تورم

۱۵۲

الف

اصطکاک: این نوع بیکاری شامل کسانی می‌شود که شغل قبلی خود را به دلایلی رها کرده و به امید یافتن شغل بهتر در جست‌وجو هستند. همچنین کسانی شامل کسانی است که

به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند. این نوع بیکاری، کوتاه‌مدت است و در همه کشورهای وجود دارد.

ب ساختاری: بیکاری‌ای که ناشی از عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود به‌دلیلی از جمله عدم تطابق مهارت‌هاست. مثلاً نیروی کار ساده در اقتصاد وجود دارد؛ ولی نیروی کار متخصص مورد نیاز است.

۱۵۳

الف غلط: اغلب کسب‌وکارها در ایران به شکل شخصی است.

ب غلط: برای تولید کالاها و خدمات، بنگاه‌ها باید از خانوارها منابع را خریداری یا اجاره کنند.

پ صحیح است.

ت صحیح است.

۱۵۴

الف گزینه ۲، صحیح است. هزینه فرصت یک انتخاب، ارزش بهترین گزینه بعدی است که فرد آن را هنگام انتخاب از دست داده است.

ب گزینه ۴، صحیح است. کمیابی منابع، هر جامعه را با مبادله مواجه می‌سازد.

پ گزینه ۳ صحیح است. تلاش برای به دست آوردن کارایی به معنای یافتن موقعیت‌هایی برای پیشرفت است.

ت گزینه ۴، صحیح است. پولی که خانوارها بابت خرید کالا و خدمات پرداخت می‌کنند با عبور از بازار محصولات به عنوان درآمد بنگاه دریافت می‌شود.

۱۵۵

جمعیت فعال: افرادی که مشغول به کارند یا دنبال کار هستند.

الف

تعداد افراد بیکار + تعداد افراد شاغل = جمعیت فعال جامعه

ب جمعیت غیرفعال: افرادی که در سن کار (بالای ۱۵ سال) قرار دارند ولی شاغل یا بیکار نیستند. (مانند دانشجویان و دانش‌آموزان بالای ۱۵ سال)

پ شاغل: کسانی که در ازای کاری که انجام می‌دهند دستمزد یا حقوق می‌گیرند. (این شغل می‌تواند تمام وقت یا پاره‌وقت باشد)

ت بیکار: کسی است که بالاتر از ۱۵ سال دارد و در جست‌وجوی کار است؛ اما کاری برای خود پیدا نمی‌کند.

۱۵۶

الف ضرر یا زیان

ب تقاضا

پ درآمد

ت نسبی

۱۵۷

الف شاخص توسعه انسانی تصویر کامل‌تری از پیشرفت اقتصادی یک کشور را ارائه می‌دهد.

ب پشتوانه پول = اطمینان مردم به ارزش پول در مبادلات

پ وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش: علاوه بر مخارج روزمره، برخی مخارج غیرقابل پیش‌بینی وجود دارد. افراد پول‌هایی را که نزد خود پس‌انداز کرده‌اند، به‌عنوان وسیله حفظ ارزش از زمان لازم مورد استفاده قرار می‌دهند.

ت اگر افزایش نقدینگی در کشور با افزایش تولید هماهنگ نباشد، می‌تواند سبب تورم شود.

۱۵۸

الف

$$\begin{aligned} \text{سهم دهک دهم} \\ \text{شاخص دهک‌ها} &= \frac{\text{سهم دهک اول}}{\text{سهم دهک دهم}} \\ \text{شاخص دهک‌ها در کشور A} &= \frac{20}{3} \approx 6/6 \end{aligned}$$

ب

$$\text{شاخص دهک‌ها در کشور B} = \frac{18}{6} = 3$$

پ با محاسبه نسبت دهک دهم به دهک اول در کشورهای مختلف، شاخصی به دست می‌آید که برای مقایسه وضعیت توزیع درآمد بین آنها به‌کار می‌رود. هرچه این نسبت «بیشتر» باشد، توزیع درآمد در آن جامعه «نامناسب‌تر» است. در نتیجه توزیع درآمد در کشور B با شاخص دهک ۳ نسبت به کشور A با شاخص دهک‌های ۶/۶ عادلانه‌تر است.

۱۵۹

الف صحیح است.

ب صحیح است.

پ

غلط: مزیت نسبی یعنی داشتن توانایی تولید یک کالا و خدمات با استفاده از منابع کمتر نسبت به کشورهای دیگر.

ت صحیح است.

۱۶۰

الف کمیابی

ب ۱۹۴۴ - بانک جهانی توسعه - صندوق بین‌المللی پول

۱۶۱

اگر میزان درآمد از هزینه بیشتر باشد، می‌گوییم شما به عنوان تولید کننده، از فعالیت خود سود برده‌اید. میزان سود برابر است با تفاوت درآمد و هزینه:

الف

هزینه‌ها - درآمد = سود

ب

پیچیده‌ترین نوع کسب‌وکار شرکت است.

پ

رقابتی، انحصاری، مزایده، مناقصه

ت

انواع مالیات:

مالیات مستقیم، مانند: مالیات بر دارایی، مالیات بر درآمد

مالیات غیرمستقیم، مانند: عوارض گمرکی و خدماتی، مالیات بر مصرف، مالیات بر ارزش افزوده

۱۶۲

الف

میلیون ریال ۴۰ = ریال ۴۰,۰۰۰,۰۰۰ = $۲۰ \times ۲,۰۰۰,۰۰۰$ = ارزش مواد غذایی

میلیون ریال ۱۰۰ = ریال ۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = $۵,۰۰۰ \times ۲۰,۰۰۰$ = ارزش پوشاک

میلیون ریال ۷۰۰ = ریال ۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = $۳۵۰ \times ۲,۰۰۰,۰۰۰$ = ارزش ماشین‌آلات

میلیون ریال ۸۸۰ = $۴۰ + ۱۰۰ + ۷۰۰ + ۴۰$ = تولید ناخالص داخلی

ب

هزینه استهلاك - تولید ناخالص داخلی = تولید خالص داخلی

میلیون ریال ۸۷۵ = $۸۸۰ - ۵$ = تولید خالص داخلی

۱۶۳

الف صحیح است.

ب

غلط: غلات در ایران به عنوان اولین پول مورد استفاده قرار گرفتند. در مرحله بعد مردم هم برای مصون ماندن از خطرهای احتمالی و رهایی یافتن از حمله مسکوکات در معاملات، پول‌های خود را به صرافان و تجار معتبر می‌سپردند و در مقابل، «رسید» دریافت می‌کردند. این رسیده‌ها نخستین اسکناس‌ها بودند که طلا و نقره موجود نزد صرافان و بازرگانان پشتوانه آن‌ها بود.

۱۶۴

الف کارآفرین

ب منافع ملی کشورها

پ شاغل

ت افزایش تولید

ث مقاومت‌سازی اقتصاد - مصونیت‌بخشی

۱۶۵

الف بر روی منحنی مرز امکانات تولید

ب منابع مالی دولت از دو محل تامین می‌شود: ۱- مالیات‌ها و ۲- فروش دارایی‌های ملی

پ مشکلات بیکاری:

۱- از دست دادن درآمد خانوار

۲- از دست دادن بیمه خدمات درمانی

۳- استفاده از پس‌انداز خود برای غذا، پوشاک و مسکن (برای خانواده‌هایی که هیچ دستمزد دیگری ندارند)

۴- قرض گرفتن از دیگران برای تأمین نیازهای خود

۵- ناتوانی در پرداخت هزینه‌های غیرمترقبه مانند درمان و خرابی لوازم خانگی و ...

۶- بروز اختلافات خانوادگی

۷- افزایش جرم و جنایت در جامعه

۸- تأثیر منفی بر بودجه دولت

ت

دلایل به وجود آمدن تورم در جامعه:

۱- نابرابری عرضه و تقاضای کل در اقتصاد (فزونی تقاضا بر عرضه)

در این شرایط دولت برای مقابله و کنترل تورم، باید میزان عرضه کالاها را افزایش دهد. دولت برای افزایش عرضه کالاها:

۱- ظرفیت‌های تولیدی را افزایش می‌دهد. (این روش زمان‌بر است)

۲- از طریق افزایش واردات، بازار را تنظیم کنند.

۲- یکی دیگر از دلایل وجود تورم در جامعه: هماهنگ نبودن افزایش نقدینگی در کشور با افزایش تولید

در این حالت دولت باید میزان نقدینگی را کنترل کند. به سیاست‌هایی که دولت از طریق بانک مرکزی برای «مدیریت حجم نقدینگی» و «حفظ ارزش پول» اعمال می‌کند، «سیاست‌های پولی» می‌گویند.

ث پیشرفت اقتصادی کشور دارای مولفه‌هایی است که می‌توان مهم‌ترین آن‌ها را رشد اقتصادی، شاخص‌های توسعه انسانی (نظیر بهداشت، سواد و امید به زندگی) و شاخص توسعه عادلانه درآمد دانست.

ج به سیاست‌هایی که دولت از طریق بانک مرکزی برای «مدیریت حجم نقدینگی» و «حفظ ارزش پول» اعمال می‌کند، «سیاست‌های پولی» می‌گویند. سیاست پولی به دو شکل اعمال می‌شود:

۱- کاهش نقدینگی در گردش (سیاست پولی انقباضی)

۲- افزایش نقدینگی در گردش (سیاست پولی انبساطی)

۱۶۶

الف هزینه فرصت تولید سبب در کشور A ، از هزینه فرصت تولید در کشور B کمتر است، در نتیجه کشور A در تولید سبب در مقایسه با کشور B ، مزیت مطلق دارد.

ب هزینه فرصت تولید سبب در کشور A ، (۵ کیلو پرتقال) است. در نتیجه کشور A در تولید سبب در مقایسه با پرتقال، مزیت مطلق دارد.

